

Iluarsiissut

Siunnersuutip 16. august 2018-imik ullulerneqartup oqaaseqaataanik taarsiivoq.
(*Pingaarnertut immikkoortoq 2-mi qupp. 7-imi, immikkoortoq 5-imi aamma immikkoortoq pingaarneq 3, qupp. 8-9, takussutissiat tassungalu oqaaseqaatit, Justitsministeriamiiit tusarniummut akissuteqaammut akissut qupp. 19, kiisalu §§ 7-imut, 12-imut, 18-imut aamma 20-imut immikkut ittumik oqaaseqaatit. Tamatuma saniatigut kusasaanertut oqaatigineqarsinnaasunik allannortitsisoqarpoq*)

Siunnersuummut oqaaseqaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

1.1. Siunnersuummut tunngaviusut pingaarnertit

Siornatigut Inatsisartut inatsisissaannik akuersissuteqartoqarsimangilaq Kalaallit Nunaanni pinngitsuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaannermik malittarisassiuussisumik. Taamaattumik siunnersuut nutaamik imaqarpoq katsorsartinnissamut innersuunneqarnermut maleruaqqusanik, katsorsartinnissamut neqeroorutinik, katsorsartinnissamut neqeroorutit aaqjissuussaane-rat aamma pinngitsuisinnaajunnaarneq pillugu ilisimasanut qitiusoqarfimmik, Allorfik.

Inatsisartut UKA 2013-imi (UKA2013/61) aalajangerpaat, Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliami ilaasortat tamarmiullutik isumaqatigiillutik inassuteqarnerisigut, Naalak-kersuisut peqqunneqarput atorneerluinnermut katsorsartinnissamut pisariaqartitsinerup aamma atorneerluinnermut akeqanngitsumik katsorsartinnermut neqerooruteqartarnerup atuutilersinne-ratigut inuiaqatigiinnut iluanaarutaasussat misissuiffigineqassasut UPA 2014-imi saqqummi-unneqartussanngorlugit. Taamatuttaaq Inatsisartut aalajangiippat Naalakkersuisut peqqune-qassasut UKA 2014-imi saqqummiunneqartussamik atorneerluisarnermut katsorsartinnissamut siunissami neqeroorutissatut siunnersuusioqqullugit, taamaaliornikkut UPA 2015-ip ingerlan-neqarnerani tamakku atuutilersinneqarniassammata.

Misissueqqissaarneq “*Atorneerluinnermut katsorsartinneq, pisariaqartitsineq inuiaqatigiinnullu iluanaarutissat*”, Naalakkersuisunit UPA 2014-imi saqqummiunneqartuni atorneerluiffiuner-paasartut (imigassaq aalakoornartortalik, hashi aamma aningaasanoorajunneq) qitiutinneqar-put. Tassani nassuiarneqarpoq inuit sorliit atorneerluisuunersut, atorneerluinerup kinguneri, a-torneerluinnermut katsorsaannertit atorneerluinerullu inuiaqatigiinnut kinguneri.

Misissueqqissaarnerup eqikkarneqarnerani takutinneqarpoq angusaqarluarniarluni iliuuseqar-nermi iluanaarutissaqarluartoq Kalaallit Nunaanni aannngajaarniutinik atorneerluinnermik anni-killisaataasinnaasunik. Inuiaqatigiinnut iluanaarutissaasinnaasut taamatullu inunnut ataasiak-kaanut iluaqutaasinnaasut makkuupput, ukiut inuuffigisat amerlanerusunngortinnerat, peqqis-

sutsip pitsaannerusunngortinnera aamma inuunerup naleqarnerulersinnera kiisalu periarfissaal-
luni inuuniarnermi kingornussat pitsaanngitsut kipitissinnaanerat aamma peqqissutsikkut nali-
giinnginnerit annikillisinneqarnerat.

Misissueqqissaarnermi nunani tamalaani ilisimasat uppernarsarneqarsimasut atornerqarput,
tassa Kalaallit Nunaanni ilisimasanik uppernarsarneqarsimasunik pissarsinissamut periarfissa-
qarsimannikkaangat. Taamaalilluni misissueqqissaarnerup atornerluinerup qanoq annertutigi-
sumik aningaasartuutaaneramik misissueqqissaarnermik ilaneqarpoq Kalaallit Nunaanni kisit-
sit aallaavigalugit. Tamanna februaari 2015-imi saqqummersinneqarpoq.

Ilisimaneqarluarlunilu uppernarsarneqarluarsimavoq naartunerup nalaani imigassamik aala-
koornartortalimmik imigaqarnerup naartup ineriartornera ajoquserataa. Naartunerup nalaani
imigassartorneq naartumik ajoqusiisinaavoq soorlu siusinaartumik ernineq, arlaap katattoor-
nera, naartumik katatsinertut, toqungasumik ernineq, erninerit ajornakusoortut aamma erni-
nermi silaannassaarunnertut. Imigassap aalakoornartortallip meeqqap alliaratornera kigaallisit-
tarpaa, qarasaa ajoquserlugu aamma meeqqap erlavii tamaasa meeqqallu kiinaa innarlarsin-
naavaa.

Taamatuttaaq misissueqqissaarnerup takutippaa imigassaq aalakoornartortalik toqusoqartarne-
ranut amerlasuunut pisooqataasartoq.

Aammattaaq hashimik atuineq siusinnerusukkut toqunissamut aarlerinartoqarnerulersitsisar-
nermut attuumassuteqarnera paasineqarpoq. Periarfissaqarsimannigilaq toqusarnerup aamma
hashimik atuinerup akornanni ataqatigiittoqarneranut Kalaallit Nunaannut kisitsisitigut paasis-
sutissanik pissarsinissaq. Hashimik pujortartarnerup nunani allani misissuineri inunngornermi
oqimaassutsip appasinnerusarneranut aamma siusinaarluni meerartaartarnermut attuumassute-
qartoq paasineqarpoq. Naartunerup nalaani aamma milutsitsinerup nalaani hashimik pujortar-
tarnerup paasinnittarnerup aamma timip aalaasiata ineriartornerannut attuumassuteqartoq paa-
sineqarpoq, taamatuttaaq inuusuttut hashimik pujortartarnerat tamatumunnga ilanngullugu i-
likkariartortarnermut aaqqinneqarsinnaanngitsumik kinguneqarsinnaasoq paasineqarluni.

Misissueqqissaarnermi inerniliunneqarpoq innuttaasut inersimasut affaat tikillugit atornerlui-
nermik atugaqartut imaluunniit atornerluisunngorsinnaanermut uloriarnartorsiortuusut, tassa
peqqissutsimikkut pitsaanngitsumik sunniuteqarsinnaasumik. Atornerluineq inunnik isuma-
ginnikkut ajornartorsiuteqarnermut patsisaavoq aamma tamanna ilutigalugu inooqataanik-
kut ajornartorsiuteqalerneq kingunerisinaallugu. Misissuineri paasineqarpoq atornerluineq
innuttasut akornanni assigiinngitsumik agguataartuusooq. Inuiaqatigiinni eqimattakkuutaani i-
sumalluuteqarpiannngitsuni atornerluisuni amerlanerusuni apeqqutaavoq suliffissaarusimasut,
inunnik isumaginninnermit sullitaanerat, angerlarsimaffeqanngitsuunerat, meeqqanut ulloq
unnuarlu aamma innarluutilinnut angerlarsimaffimmiinneq imaluunniit arnat qimarnguianiit-
tuuneq pineqartunut apeqqutaavoq.

“Siunissami nunatsinni atorneerluinermut katsorsaasarnermik pilersaarutissatut siunnersuummi”, UPA 2015-imi saqqummiunneqartumi, imigassamik aamma hashimik atorneerluisut kii-salu aningaasanoorajuttut katsorsartittarnissaannut neqeroorut ataatsimoortitsisumik aamma ilisimatusarnermik tunngaveqartoq nassuiarneqarpoq. Anguniagaq tassaavoq atorneerluinermik ajornartorsiutit sapinngisamik suunerisa pilertorneerpaamik paasineqarnissaat aamma atorneerluisoq qanigisaasalu pilertortumik ikiorneqarnissaat. Pilersaarummi nassuiarneqarpoq maannakkut pitsaaliuinermi aamma atorneerluinermik katsorsaanerme iliuuserineqareersut. Pilersaarummi aammattaaq atorneerluinermut tunngasumik inatsisiliortoqarnissaa siunniunneqarpoq.

Taamaalilluni siunnersuut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik ajornartorsiutit sapinngisamik siusissukkut paasineqartarnissaannut aamma inuup pinngitsuuisinnaajunnaarsimasup qanigisaasalu ikiorneqartarnissaannik kissaateqarnermik tunngaveqarluni suliarineqarpoq. Tamatumama saniatigut kissaatigineqarpoq iliuuserisassat Inatsisartut Inatsisaanniittut inuuniarnermi kingornussanik pitsaanngitsunik kipititseqataasinnaanissaat, tassa pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartereernerup kingornatigut katsorsartinnerup sunniutai pigiinnarneqarsinnaallutik. Aammattaaq neriuutigineqarpoq pinngitsuuisinnaanngitsuusimasut suliffeqalernissaat, taamaalillutik uagut inuiattut ineriartornitsinni tapertaasinnaallutik – piviusumik taamatullu aningaasatigut.

Siunnersuut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanerme tunngasunik ilisimasanik aaqqissuussamik paasissutissanik katersuinerme tapertaassaaq, taamatut siunissami katsorsartinnissamut periarfissanik, pitsaanerpaanik angusaqarfiusut suunerannik ilisimasanik pisarsisoqartarniassammat, tassanngaanniillu katsorsartinnissamut neqeroorutiniq aaqqissuussi-soqarniassammat. Siunnersuut aammattaaq Allorfimmi aamma najukkani katsorsaavinni atorfillit ilinniartitaanerisa qaffasissuunissaannut qulakkeerinneqataassaaq.

Soorlu aallaqqaasiummi allaaserineqareersoq Kalaallit Nunaanni pinngitsuuisinnaajunnaarnerme katsorsartinnissamut maannakkut inatsiseqanngilaq. Kommunit Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq naapertorlugu atorneerluinermut katsorsaanerme maannakkumut ikiorsiisarput, kisianni pisussaatsitineq erseqqinngilaq. Tassani ataasiakkaanut sullissinerme ikiorsiineq pillugu Inatsisartut Peqqussutaanni aalajangersagaq § 20-miittoq aningaasaliinerme tunngavilersuutigineqarpoq. Aalajangersakkap taassuma ikiorneqarnissamut piumasaaqatitaqarpoq, pineqartoq isumaginninnikkut arlaannik nalaataqarsimasariaqartoq, soorlu assersuutigalugu napparsimanermik, suliffissaqannginnermik imaluunniit assingusumik, tamannalu ilutigalugu nammineerluni imminut imaluunniit ilaquttamini pisariaqartitanik pilersuisinnaassuseqarnani. Taamaattumik aalajangersakkami inuttaasut pinngitsuuisinnaajunnaarsimasut tamavimmik pineqanngillat.

Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaaneq peqqinnissaqarfimmit ingerlanneqartoq peqqinnissaqarfiup sullissinera pillugu Inatsisartut peqqussutaat aqutugalugu aaqqissuunneqarpoq.

Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummi oqaatsit siornatigut atorneqartut “atornerluineq” aamma ”atornerluisut” siunertarineqanngitsunik eqqarsartitsisinnaasimapput. Taamaattumik siunnersuummi matumani taaguutit “pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq” aamma “inuit pinngitsuuisinnaajunnaarsimasut” atorneqarput.

Oqaatsit “atornerluineq” aamma “atornerluisut” taaguutaasimapput nalinginnaasut taamaattumik oqaatsit, siusinnerusukkut suliarineqarsimasunut iliuusissatut pilersaarutitut aamma misissueqqissaarnernut innersuussisarnerni sulit atorneqarput, taakku oqaatsimik atuinermik allanngortitsinerup siornatigut suliarineqarsimammata.

1.2. Inatsisissap piareersarnerani immikkoortut pingaarnert

Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamat tunngasumik misissuisoqarnissaanik pisariaqartitsineq pillugu Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap inassuteqarneratigut aqutsisooqatigiinnik, suleqatigiikkautaanik arlalinnik aammattaaq ataqatigiissarisooqatigiinnik pilersitsisoqarpoq.

Aqutsisooqatigiit ukunannga inuttaqartinneqarput:

- Peqqissutsimut Attaveqatiginnermullu Naalackersuisoqarfimmi Pisortaq,
- meeqqanut inuusuttunullu immikkoortortaqarfimmi pisortaq, Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalackersuisoqarfik,
- ilinniartitaanermut ilisimatusarnermullu immikkoortortaqarfimmi pisortaq, Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfik,
- KANUKOKA-mit sinniisuutitaq,
- Kommuneqarfik Sermersuumit sinniisuutitaq,
- Qaasuitsup Kommunianit sinniisuutitaq,
- Qeqqata Kommunianit sinniisuutitaq,
- Kommune Kujallermit sinniisuutitaq, aamma
- Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmit nakorsatut ilinniarsimasoq siunnersorti.

Aqutsisooqatigiit suliamut pilersaarutaasoq pingaarneq aamma tamatumunnga pilersaarutit iliuuserisassallu akisussaaffigisimavaat. Pilersaarummut piffissarititaasoq piffissami 6. maaji 2014-imiit – 26. septembari 2014-imut ingerlavoq.

Soorlu tamanna qulaani takuneqarsinnaasoq naalackersuisoqarfiit aamma kommunit tamar-mik pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut tunngasut misissuiffigineqarnerani peqataatinneqarsimapput. Aqutsisooqatigiit suliaat nalunaarummi saqqummiunneqartoq tassaavoq “*Atornerluisunik katsorsaaneq, pisariaqartitsineq aamma inuiaqatigiinnut tunngatillugu iluanaarutisat*”, aammattaaq kommunini tusarniaassutigineqarput.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik, Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik aamma Peqqinnis-saqarfik kiisalu Imigassaq Ikiaroorartullu pillugit Siunnersuisoqatigiit ”*Siunissami atorner-*

luisunik katsorsaasarneq pillugu nuna tamakkerlugu pilersaarut” taassuma siunnersuutip suliarineqarneranut atatillugu peqataatinneqarsimapput.

Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut siunissami katsorsaasarnissamut misissuinerit, nalunaarusiat aamma pilersaarut inatsisartut inatsisissaatut siunnersuutip matuma suliarineqarneranut tunngavigineqarsimapput.

Nakorsatut ilinniagalik Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmi siunnersorti, tassaasoq maannakkut Allorfimmi aqutsisoq, siunnersuutip suliarineqarnera tamakkerlugu peqataatinneqarpoq.

Siunnersuut uunga: Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu Inatsisartut Inatsisaat siusinnerusukkut UPA 2017-imi oqaluuserineqareerpoq, taaguuteqarluni imatut, Siunnersuut uunga: Atornerluineq pillugu Inatsisartut Inatsisaat.

1.3. Siunnersuutip imarisai ataatsimut isigalugit

Siunnersuut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaaneermut aalajangersakkanik imaqarpoq aamma katsorsartinnissamut neqeroorutit assigiinngitsut tullerriaarlugit allatorneqarlutik. Siunnersuummi assut pingaartinneqarpoq qulakkiissallugu innuttaasup pinngitsuuisinnaajunnaarsimasup pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut uteqqinnginnissaa, taamaattumillu siunnersuut katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarutiniq suliaqarnissamut ilaqarpoq. Tamakku saniatigut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinneq innuttaasunut ataasiakkaanut akeqarunnaassaaq. Siunnersuummi aqqissuussaaneerup ilusissaa ilanngunneqarpoq imaapporlu pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq pillugu qitiusumik ilisimasaqarfik aamma najukkani katsorsaaviit. Siunnersuummi pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinneq mallittarisassaliuunneqaannangilaq, kisianni aammattaaq ilaapput katsorsartittussanik innersuusinerit maleruaqqusat, Allorfiup, kommunimi oqartussaasut aamma peqqissutsimut oqartussaasut akornanni pissutsit suleqatigiinnissaannut tunngasut, kiisalu pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik nalunaarsuiffimmik pilersitsinissamut tunngasut. Nutaajusutut siunnersuummi ilanngunneqarput inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit pillugit maleruaqqusat, inuit tassaasut atorfeqarnerminnut tunngatillugu katsorsartinnissamut periarfissanik paasissutissinissamut qulakkeerinnittussat.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnertit

Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaaneq inatsisissatut siunnersuummi qitiutinneqarpoq. Pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq pillugu inatsisiliortoqarnera nutaajuvoq. Matuma siuliani taaneqartutut kommunit pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnermut ikiorsiisarput pisortanit ikiorsiissutit pillugit peqqussut naapertorlugu. Tunngavigisaq erseqqinngilaq aamma taamaattumik kommuninit pisariaqartinneqarsimapput maleruaqqusat erseqqissut aamma tunngavissaq erseqqissoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik ajornartorsiuteqarnernik katsorsartinnissamut aningaasaliinissamut tunngatillugu. Siunnersuut aqqutigalugu takuneqarsinnaalerpoq katsorsartinnissamut neqeroorutit suunersut aamma katsorsartinnermut ne-

qerooruteqarnermi aalajangiinissamut tunngaviit suussanersut. Pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq katsorsartinnissamut aningaasaliinissamut piginnaatitaaffik kommuniniissanngilaq, kiisanni pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq pillugu qitiusumik ilisimasaqarfimmiissaaq, Allorfimmi.

Matuma siuliani misissueqqissaarnerit taaneqartut takutippaat, inuiaqatigiinnut annertuumik iluaqutissaqassasoq anguniaqarluartumik iliuuseqartoqarpat. Pisariaqartinneqarpoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq ajornartorsiutit siusissumik paasineqarnissaat, kiisalu innuttaasut pinngitsuuisinnaajunnaarsimasut aamma ilaqutariit ikiorneqarnissaannik neqeroorfigissalugit. Siunnersuut suliarineqarpoq misissueqqissaarnerit aqutugalugit ilisimaneqalersut aamma kisaatigineqartutut nalunaarusiap matuma: *“Siunissami nunatsinni atorerluinermut katsorsaarnermik pilersaarutissatut siunnersuut”*, imarisaani saqqummiunneqartut tunngavigalugit.

Pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq katsorsaasarneq pillugu ilisimatusartuaannartoqarlunilu ineriartortitsisoqartuaannarmat immikkoortoq katsorsartinnermut tunngasoq arlaqartunik maleruaqqusanik sukumiinerusunik saqqummiussisoqarnissaanut piginnaatitsissutinik imaqarpoq. Piginnaatitsissutit qulakkiissavaat periutsinik sunniuteqarnermikkut uppernarsaasersukkanik nutaanerpaamik ilaqartunik maleruaqqusaqartarnissamut periarfissaqartuaannarnissaq, katsorsartinnermut tunngasunik iliuusissanik aallarniisooqaraangat. Aammattaaq piginnaatitsissuteqarpoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunik allanik, ullumikkut katsorsartinnissamut neqerooruteqarfigineqarsinnaanngitsunik, peqataatitsinissamut, taamaalillunilu pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq suunerinut aamma qanoq ittuunerinut allannguutit sillimaffigineqarlutik.

Siunnersuummi nutaaliaanerpaavoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq katsorsartinnerup innuttaasunut ataasiakkaanut akeqartinneqannginnissaa. Pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq katsorsartinnerup akeqartinneqannginnissaa naalakkersuisooqatigiit 2014-2018-imut isumaqatigiissutaanni ilaavoq aamma naalakkersuisooqatigiit 2016-2018-imut isumaqatigiissutaanni ingerlateqqinneqarluni.

Katsorsaasarnermut killiliussatut aqqissuussinermi pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq pillugu ilisimasanut qitiusoqarfik, Allorfik, qitiutinneqarpoq. Siunnersuut aqqissuussaaneq maleruaqqusanik sukumiisunik ilaqarpoq aamma suliasat Allorfimmut suliasanngortinneqartut nassuiarneqarlutik. Allorfiup suliasai ilaatigut tassaassapput pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq iliuuserineqartut tamarmiusut ataqatigiissaarneqartarnissaat aamma katsorsaaneq iliuuserisassanik, nutaanerpaamik ilisimasanut aamma pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunik katsorsaaneq suliatigut ingerlatsinermut qaqugukkulluunniit naleqquttumik qulakkeerinninnissaaq. Allorfiutaaq akisussaaffigissavai pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq iliuuserineqartunik kisitsisitigut paasissutissanik katersineq, nakkutillineq nalilersuinerlu. Kiisalu Allorfiup akisussaaffigai susassaqarfiit akimorlugit ataqatigiissaarineq suleqatigiinnerlu kiisalu ilisimatusarfittut qitiusoqarfinnik aamma soqutigisaqatigiiffinnik suleqateqarneq.

Siunnersuut taamatuttaaq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut najukkani katsorsaaviit suliasaannik nassuiaanermik imaqarpoq. Kommunini tamani pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut najukkani katsorsaavinnik pilersitsisoqassaaq. Siunnersuutip matuma suliarineqarnerani najukkani katsorsaaviit sisamat pilersinneqarsimapput: Allorfik Kujalleq, Allorfik Sermersooq, Allorfik Qeqqata aamma Allorfik Qeqertalik. Naatsorsuutigineqarpoq 2018-ip ingerlanerani Ilulissani Avannaata katsorsaavimmik pilersitsisoqassasoq. Kommunit tamarmik taamaasillutik nunap immikkoortuani inissisimasumik katsorsaaveqalissapput.

Najukkani katsorsaaviit aaqqissuussaannermi Allorfimmut atapput, kisianni kommunini ataa-siakkaani inissisimaffeqarlutik. Najukkani katsorsaaviit Allorfik sinnerlugu sulinermik sania-tigut, katsorsaaviit katsorsartinnissamut kaammattuisuupput aammattaaq inunnik pinngitsuui-sinnaajunnaarsimasunik katsorsaasarput. Najukkani katsorsaaviit angissusiat naammattuusari-aqarpoq katsorsaannermut piginnaaneqarluartunik sulisulimmik atortoqarluartumillu pilersitsi-soqassappat. Taamaattumik illoqarfinni tamani najukkani katsorsaavinnik pilersitsisoqassan-gilaq, kisiannili kommunini tamani.

Inuit aangajaarniutitut tunngatillugu attaviit pillugit taaguut nutaajuvoq. Inuit aangajaarniuti-nut tunngatillugu attaviit tassaapput suliffimmini pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut kat-sorsartinnermik ilitersuisuusut aamma katsorsartinnissamut kajungilersitsisusut. Inuit aa-ngajaarniutitut tunngatillugu attaviit tassaasinnaapput pisortani imaluunniit inuussutissarsiuti-nik ingerlatsisuni namminersortuni atorfiliusut. Sulilinginnerminni Allorfimmit neqerooruti-gineqartumik ilinniarsimasuussapput. Inuit aangajaarniutitut tunngatillugu attaviit susassaqa-rneri pillugit Allorfik sulisitsisunik ilitersuinissamut neqerooruteqarpoq. Inuit aangajaarniuti-nut tunngatillugu attaviit pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut tunngatillugu siusissukkut ili-uuseqarnermut atatillugu suliaat pingaaruteqartorujussuusinnaavoq.

Katsorsartinnissamut innersuunneqarnermi periuseq ilanngunneqarpoq. Siunnersuut *katsor-sartinnissaq sioqqullugu iliuuseqarnermut* aamma *katsorsartereernermi iliuusissanut piler-saarutitut iliuuserisassatut pilersaarutit* aalajangersakkanik ilaqarpoq. Oqaariaatsit taakku marluk Inatsisartut Inatsisaanni atorneqartussaapput. Iliuusissatut pilersaarut katsorsartereer-nerup naammassereernerani katsorsartereernermi ingerlatassat piumasaqaataavoq nalinginnaa-soq, illuatungaartigulli katsorsartinnissaq sioqqullugu iliuusissatut pilersaarut pisariaqartitsineq malillugu suliarineqassalluni aamma ingerlanneqassalluni.

Susassaqarfiit akimorlugit suleqatigiinneq pingaarnertut isigineqarpoq pitsaanerpaamik kat-sorsaasoqarnissaanut aammalu katsorsartinnerup pitsaasumik kinguneqarnissaata qulakkeer-neqarnissaanut. Suleqatigiinneq pisussaaffiliineruvoq, taamatut ataatsimut anguniagassaqas-sammat aamma peqataasut akornanni iliuuserisassat tulluarsarneqarniassammata. Siunnersuut najukkani katsorsaaviit, najukkani kommunit oqartussaasui aamma najukkani peqqinnissa-qarfiit akornanni suleqatigiinnermut tunngasumik aalajangersakkamik imaqarpoq. Suleqati-giinnermi oqartussaasoqarfiit allat imaluunniit namminersortutut ingerlatsisut ilanngunneqar-sinnaapput.

Siunnersuut katsorsaanimik ingerlataqartut inuit qanoq qaffasissusilimmik ilinniaqarsimanisaannut tunngatillugu piumasaqaammik ilaqarpoq. Suliatigut pikkorissuseqarneq aamma inuttaasunut ataasiakkaanut pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunut aaqqissuussamik attaveqarneq katsorsartinnerup pitsaasumik kinguneqarnissaanut attuumassuteqarput.

Katsorsartinnerup inernerisa tamakkiisumik malinnaavigineqarnissaat qulakkeerniarlugu katsorsaanimut kisitsisitigut paasissutissanik nalunaarsuiffimmik pilersitsisoqassaaq. Katsorsaanimik suliaqarfiit, namminersortunit aamma pisortanit pigineqartut, kiisalu inuit ataasiakkaat pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanimik ingerlataqartut nalunaarsuiffimmut nalunaaruteqartassapput. Nalunaarsuiffik pisariaqarluinnartut isigineqassaaq, taamatut nakkutilliinermik aamma pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnermik nalilersuinissaq qulakkeersinnaajumallugu, taamaaliornikkullu pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut siunissami katsorsaasernerup ineriartortitseqqinnissaanut periarfissaqarniarluni. Siunnersuummi ilaatigut ilanngunneqarpoq nalunaaruteqartarnissamut piffissaliinermut piumasaqaat. Tassani aammattaaq nalunaaruteqartarnissamut aamma nalunaaruteqartarnermut aaqqissuussinermut sukumiisumik maleruaqqusanik aalajangersaasoqarnissaanut piginnaatitsissummik ilanngusaqartoqarpoq.

Siunnersuummi naggataatigut ilanngunneqarput allaffissornikkut aalajangersakkat makkununga nakkutilliineq, naammagittaalliuuteqarnissamut periarfissat aamma aningaasalersuinnermut tunngasut. Inaarutaasumik aalajangersarneqarput atuutsitsilernissamut aalajangersakkat.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut kingunerisassai

Nalunaarusiami ”*Kalaallit Nunaanni atornerluinermut aningaasartuutit*” 2015-imeersumi allassimavoq maani nunami atornerluinermut pinngitsuuisinnaannginnermullu atatillugu aningaasartuutit assut amerlaqisut. Toqqaannartumik ataatsimut katillugit aningaasartuutit peqqinnissaqarfimmut aamma isumaginnikkut tunngasut, akissarsiassanik annaasaqarnermut kiisalu pinerlunnerup kingunerisaanik kisitsisitigut paasissutissat pissarsiarineqarsinnaasut aallaavigalugit aamma siunertamut atorneqartut ukiumut 250 aamma 316 mio. kr.-nit akornanniipput. Aningaasat taakku atornerluinermut toqqaannartumik aningaasartuutaapput. Atornerluisulinni peroriartorsimaneq patsisaalluni ilinniagaqarsimannginneq aamma allat toqqaannartuunngitsumik tamatuminnga aallaaveqartunut allanut aningaasartuutit taamaalillutik ilanngunneqanngillat.

Katsorsartinneq inunnut ataasiakkaanut akeqartinneqanngimmat ilimagineqartariaqarpoq katsorsartinnissamut qinnuteqaateqartut amerlinissaat. Taama aamma pisoqarpoq 2016-2017 inuit 1.100-ngajaat katsorsartinnissamut innersuunneqarmata. Tamanna oqartussaasunut ataasiakkaanut annertunerusumik suliassaqalernermik kinguneqarsinnaavoq tamatumalu kinguneranik aningaasartuuteqarnerunermik. Taamaakkaluatorli pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanimut pingaartitsilluni iliuseqarnermut aningaasaliissuteqarneq siunissami pisortanut sipaaruteqarnermik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Taamaattorli ilanngun-

neqartariaqarpoq imigassamik aalakoornartortalimmik atuinerup appariaateqarnera erniinnaartumik kinguneqassamat nunatta karsianut akitsuutitigut annaasaqarnermik, taamaattorli siunissami peqqinnissaqarfimmut aamma isumaginnittoqarfimmut pisortat aningaasartuutaasa appariaateqarnissaannik tamatuma illuatungeqarnissaa naatsorsuutigineqarluni.

2016-imut aningaasanut inatsimmi pinngitsuuisinnaanginnermut katsorsartinnissamut aningaasaliissutit peqqinnissaqarfimmi kontuni pingaarnerni assigiinngitsuni missingersuutitut illanngunneqarput. Aningaasaliissutit maannakkut kontumi ataatsimi katersorneqarput Allorfik pinngitsuuisinnaanginnermut katsorsartinnermut pilersaarutip ingerlataanut tamanut peqqinnissaqarfiup kontuani pingaarnerni toqqaannartumik aningaasaliissutitut akisussaaffeqarmat. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi aanngajaarniutitut aningaasanoortarnermullu katsorsartinnermut qaffariaateqartoqarpoq 5,9 mio. kr.-nik. Qaffariaateqartitsisoqarneranut pissutaavoq katsorsartinnermut pilersaarummut ilaammat pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinneq kommuninut akeqassanngitsoq. Kommuninut tapiissutit assinganik appariaateqarput.

Piffissami 2022-p tungaanut ingerlatassanut kisitsit naatsorsuutigineqartoq takussutissiami tulluuttumi imaappoq:

Suliassami kisitsisit						
Aningaasaliissutitut agguassineq (1.000 kr.-ikkaarlugit)	N 2017	AI 2018	AIS 2019	M 2020	M 2021	M 2022
Pinngitsuuisinnaajunnaarnermut ilisimasaqarfik	4.046	4.060	4.060	4.060	4.060	4.060
IT il. il.	95	360	360	360	360	360
Najukkami pinngitsuuisinnaajunnaarnermut katsorsaaviit	4.954	14.987	14.715	14.715	14.715	14.715
Siusissukkut innersuussisarnerit pinaveersaartitsinerillu	914	650	400	400	400	400
Katsorsaanerit	7.135	17.180	14.861	14.241	14.241	14.241
Paasissutissiisarneq	17	430	430	430	430	430
Ilinniartitaaneq	1.877	1.380	1.100	3.211	2.654	2.654
Naliliineq	0	0	0	500	500	500
Katillugit	19.038	39.047	35.926	37.917	37.360	37.360

Suliassanut kisitsisini AI2018-imut aningaasaliissutit agguanneqartut allanneqartut ilanngunneqarput 2016-imi missingersuutitut sunniuteqanngitsumik kontumut pingaarnermut nuunneqartut.

Katsorsaanerit aningaasartuutit tasaanerupput ulluinnarni katsorsartinnermut neqeroorutitut atorineqartut, maannakkut Nuummi Katsorsaavimmut, 2017-2019-imut neqerooruteqartitsinermit ajugaasoq. 2016-imiilli akeqanngitsumik katsorsartinnissamut neqeroorutitut tatineqarpoq, taamaattumik ukiuni siullerni immikkut aningasaliissuteqartoqarluni. Tamatuma kingornatigut najukkani neqeroorutit katsorsaanerit arlallit ingerlatilissavaat.

Nuna tamakkerlugu pinngitsuuisinnaajunnaarnerisimamut kisitsisitigut paasissutissanik databasemik pilersitsinerit aningaasartuutit aammattaq ukiuni siullerni amerlanerussapput, ta-

matuma kingornatigut aningaasartuutit ingerlatsinermut IT-mullu aningaasartuutaanerussallutik.

Katsorsartinnissamut neqeroorutit amerliartorsinnaanerat malillugu tamanna aningaasartuuteqarnerulernermik kinguneqassaaq, kisianni soorlu nalunaarusiap *“Atornerluisunik katsorsaa-neq, pisariaqartitsineq aamma inuiaqatigiinnut tunngatillugu iluanaarutissat”* takutikkaa angusaqarluarniarluni iliuuseqarnermi iluanaarutissaqarluartoq Kalaallit Nunaanni aanngajaarniutitik pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut annikillisaataasinnaasunik. Siunissami ungasinnerusumi pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissamut pisariaqartitsinerup annikillinissaa naatsorsuutigineqarpoq.

4. Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu inuussutissarsiutitik ingerlatsisunut kingunerisassai

Inuit aangajaarniutitut tunngatillugu attaviit, soorlu siuliani taaneqareersutut, inuussutissarsiutitik ingerlatsisuni namminersortuni atorfeqartuusinnaapput. Taakkunanga ilinniartitsineq aamma kingusinnerusukkut inuit angajaarniutitut tunngatillugu attavittut sulinerat kinguneqassaaq nalinginnaasumik suliffimminnit piffissani sivikitsuni sulinngettarnernannik. Sulinngettarnerat tamanna aningaasartuutaassaaq. Inuit angajaarniutitut tunngatillugu attaviit nalinginnaasumik suliffimminnit sulinngettarnerat pissutigalugu aningaasartuutaasut saniatigut inatsissatut siunnersuutip inuussutissarsiutitik ingerlatsisunut aningaasaqarnikkut kinguneqarnerlunnissaa naatsorsuutigineqanngilaq. Piffissami ungasinnerusumi naatsorsuutigineqartariaqassaaq siunnersuutip innuttaasut siunissami ilinniaqqinnissamut aamma suliffissaqarnissamut periarfissaannut atatillugu ataatsimut isigalugu kivitseqataanissaa. Inuussutissarsiutitik ingerlatsisunut atatillugu tamanna pitsaasuussaaq sulisussaqarnissamut tunngavissatut aamma tassa aalajaannerusunik sulisoqalernissamut qulakkeerinneqataalluni.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut aamma innuttaasut peqqissusiannut kingunerisassai

Nalunaarusiap *“Atornerluisunik katsorsaa-neq, pisariaqartitsineq aamma inuiaqatigiinnut tunngatillugu iluanaarutissat”* takutippaa inuiaqatigiinnut iluanaarutissanik periarfissaqarluartoq aamma inunni ataasiakkaani periarfissaqartoq ukiunik inuuffigisanik amerlanerusunngortinnerisigut, peqqissutsip pitsaannerusunngortinneratigut aamma inuunerup naleqalersinneratigut.

6. Innuttaasunut kingunerisassai

Inuit ataasiakkaat pinngitsuuisinnaajunnaarsimanerminnik qaangiisut peqqissutsimikkut pitsanngornerussapput, suliffissaqarnissaminnut periarfissaqarnerulerlutik aamma aningaasaqarnerat pitsaanerulersinnaalluni. Atornerluineq amerlanertigut meeqqanik sumiginnaanermik kinguneqartarmat siunnersuutip meerarpassuit inuuniarnerminni atugarisaasigut pitsaanerulersitsineq qulakkeerinneqataaffigissavaa.

7. Sunniutaasussat allat malunnaateqarluartut

Soqanngilaq.

8. Oqartussaasunik aamma kattuffinnik il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami 1. nov. 2017-imit - 6. dec. 2017-ip tungaanut tusarniarfigisanut mak-kununnga tusarniaassutigineqarpoq:

Namminersorlutik Oqartussani Naalackersuisoqarfinnut tamanut, KANUKOKA, Kommuni-nut tamanut, MIO, IMAK, IPIS, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik, Biiskope-qarfik, Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik, Kalaallit Nunaanni Politiit, NI-SIIP, AK, SIK, PK, Imigassaq Ikiaroorartullu pillugit Siunnersuisooqatigiit, Pinerlutsaaliui-nermut Siunnersuisooqatigiit, Nunatsinni Nakorsaaneqarfik, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussi-vik, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit, Naalagaaffiup Sinniisoqarfia aamma Kalaallit Nu-naanni Sulisitsisut.

Siunnersuut piffissami tassani tusarniaanermut nittartakkami pissarsiarineqarsinnaavoq.

Taakku saniatigut siusinnerusukkut inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut piffissami 4. nov. 2016-imit – 10. dec. 2016-imut tusarniaassutigineqarpoq. Taamanikkut tusarniaanermut akis-suteqaatit takkuttut taamani siunnersuummut ilanngunneqarput, UPA 2017-imi saqqummiun-neqartumut, taakkulu siunnersuummi matumani ingerlateqqinneqarput.

Tusarniaanermut akissuteqaatit 15-it tiguneqarput. Taakkua ilaat oqaaseqaateqanngitsut tas-saapput: Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalackersuisoqarfik, Kommuninut, Nunaqarfinnut, Isorliunerusunut, Attaveqaqatigiinnermut Ineqarnermullu/Nunami Namminer-mi Immikkoortortaqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut, Ilagee-qarnermullu Naalackersuisoqarfik aamma Kommuneqarfik Sermersooq, Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Ingerlatsivik, taamaattorli oqaatigalugu:

”Malugivarput Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup isertitsiviisa ilaanni i-nuiut eqqartuussaasimanerminnik ingerlatsisut katsorsartinnerannut atugassarititaasut pillu-git Naalackersuisut aamma Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup akornanni isumaqatigiissutigineqassasut.”

Taakkua ilaat siunnersuummut oqaaseqaateqartut tassaapput: Kalaallit Nunaanni Politiit, Ka-laallit Nunaanni Sulisitsisut. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik, IMAK, KANUKOKA, SIK, Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik, Justitsmi-nisteriet aamma Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik.

Matuma kinguliani tusarniaanermut akissuteqaatit suliarineqarput aamma allannguutissatut si-unnersuutit tusarniaanerup nalaani tiguneqarsimasut. Tusarniaanermut akissuteqaatit allagaa-sanngorlugit issuarneqarput aamma oqaasertai tamakkerlugit ilanngunneqarlutik, imaangip-pat tassani pineqarlutik oqaatit atorineqarnerannit aamma inatsilerinnermi teknikki tunngaviga-lugit iluarsisat.

Kalaallit Nunaanni Politiinit tusarniaanermut akissuteqaat

E-mailikkut 1. novembarimeersukkut 2017 Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup pinngitsuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu Inatsisartut Inatsisissaattut siunnersuummut oqaaseqaatigisinnaajunnaakkannik piumaffigivaanga.

Inatsisissatut siunnersuummi § 11-mi suliniut nutaaq aallartinneqarpoq, tassa suliffinni inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit, taakku pinngitsuisinnaajunnaarnissamut pina-veersaartitsinermut aamma katsorsartinnissamut kajumilersitsinissamut peqataassallutik.

Imminut pisinnaatillugu siunnersuutigissavara eqqarsaatigeqqullugu inatsimmi aamma oqaaseqaatini erseqqissaateqartoqarnissaa, tassa inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attavinnik atuutilersitsinissaq pisortat aamma namminersortut (privatit) suliffeqarfiini sulisitsisunut tunngatillugu neqeroorutitut imaluunniit piumasaqaatitut eqqarsaatigineqarnersoq.

Inatsisissatut siunnersuutip allanik oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqartinngilaanga.

Akissuteqaat

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik maluginiarpa Kalaallit Nunaanni Politiit siunnersuutigigaat suliffinni inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit, sulisitsisunut neqeroorutitut imaluunniit piumasaqaatitut eqqarsaatigineqarnerisut erseqqissaatigineqassasoq.

Tamatuma kingunerisaanik § 11-mi, maannakkut § 12-inngortumi oqaasertat allannngortinneqarput, imatut allassimalerluni sulisitsisut ataasiakkaat inunnik aanngajaarniutitut tunngatillugu attavinnik aaqqissuussinermik pilersitsisinnaapput. Taamatullu erseqqissarneqarpoq inunnik aanngajaarniutitut tunngatillugu attavinnik pilersitsinissaq suliffinnut neqeroorutaasoq.

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisunit tusarniaanermut akissuteqaat

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut pitsaasutut isigaat pinngitsuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu inatsimmik suliaqartoqarnissaa.

GE-mit nalilerneqarpoq tamanna pitsaasumik kinguneqarumaartoq ingammik inunnik aanngajaarniutitut tunngatillugu attavinnik ilinniartitsisoqarpat.

GE-mit inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit piviusut makkuupput:

§ 14, immi. 5-imut

Paatsuunganarpoq §§ 14-imut aamma 15-imut innersuussisoqarnera.

§ 18-imut

Eqqarsaatigineqartariaqarsorinarpoq najukkani katsorsaasutut sulisut taamak qaffasitsigisumik ilinniagaqarnissaannut piumasaqaateqartoqartariaqarnersoq, imaluunniit imaattariaqanngiinnarnerluni atorfinitsitsisutut oqartussaasut pitsaanerpaamik piginnaasaqartut atorfinitsiinnartariaqaraat.

GE-mit inassutigineqassaaq naammagittaalliuteqarnissamut aalajangersakkamik ilanngussisoqarnissaa katsorsartinnermut tunngatillugu naammagittaalliorfigineqarsinnaasumik. Naammagittaalliuteqarnissamut aalajangersakkat marluk ilanngunneqarsimapput siulleq sullissinerup qaffasissusianut aappaalu katsorsartinnissamut itigartinneqarnermut tunngasoq.

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut inatsisissatut siunnersuummut allanik oqaaseqaatissaqanngilat.

Akissuteqaat

§ 14, imm. 5-imut

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup, GE-p § 14, imm. 5-imi innersuussinerup paasiuminaannera pillugu isumaqarnera, tusaatissatut tiguaat. Innersuussineq peerneqarpoq.

§ 18-imut

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup paasivaa GE isumaqartoq najukkani katsorsaasutut sulisut taamak qaffasitsigisumik ilinniagaqarnissaannut piumasaqaateqartoqartariaqarnera eqqarsaatigineqaqittariaqannginneroq.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup sulisut ilinniarluarsimasut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissamik neqerooruteqarnissamut pisariaqartuusutut isigai. Taamaattumik siunnersuut malinneqanngilaq.

Tamatuma saniatigut GE-mit inassuteqaatigineqarpoq katsorsartinnermut tunngatillugu naammagittaalliornissamut aalajangersakkamik ilanngussisoqartariaqartoq.

Maleruaqqusat aalajangersarneqareersut ilaatinneqarput taakkunani malinneqarput Peqqinnisaqarfiup aqunneqarnera, aaqqissuussaanera kiisalu peqqinnissamut tunngasutigut sullissisut aamma tarnip pissusaanik ilisimasallit pillugit Inatsisartut Inatsisaanni aalajangersakkat, kingusinnerusukkut allanngortinneqartut, tassa Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup suliat napparsimasut naammagittaalliutaannut tunngasut Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartunit suliarineqassasut. Taamaattumik Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup pisariaqarsorinngilaa Inatsisartut Inatsisaanni matumani sukumiinerusumik maleruaqqusaliornissaq, kisianni Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup aalajangersakkat matuma siuliani taaneqartut inatsisip allanneqarnerani innersuussutigivai.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfimmit tusarniaanermut akissuteqaat

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik (AAN) Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut (PN) Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu Inatsisartut Inatsisaat pillugu tusarniaanermut qujavoq.

Nalunaarsuiffimmik (databasemik) pilersitsisoqarnissaa taaneqarpoq, taamaattumik naatsorsueqqissaartarfik pillugu inatsit eqqumaffigineqassaaq, tassa taaneqarpoq:

§ 3. Pisortat oqartussa qarfiat suliffe qarfi alluunniit nalunaarsuiffiliornialerpat kiisalu kisitsi-sitigut paasisutissanik katersinialerpat suliaqarnialerpallu Naatsorsueqqissaartarfik ilisimatinneqassaaq aaqqissueqatigiinnissaq siunertaralugu.

Tamatuma saniatigut oqaaseqaateqartoqanngilaq tamanna aningaasaliissutitut tunniunneqartut naapertorlugit ingerlanneqarpat.

Akissuteqaat

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup naatsorsueqqissaartarfik pillugu inatsit eqqumaffigaa, taamaattumik § 3 naapertorlugu pisariaqartut suliarissallugit.

IMAK-ip tusarniaanermut akissuteqaataa

IMAK-imi siulersuisut inatsisissatut siunnersuut oqaluuseraat. Siulersuisut inatsisissatut siunnersuut tapersersorpaat taamaattorli najukkani katsorsaaviit aningaasalersorneqarnissaat ernumassutigalugu. Siulersuisunit ernumassutigineqarpoq atonerluisut illoqarfinnit allanut katsorsartikkiartorlutik aallartinneqartarnissaat – ernumassutigineqarpoq atonerluinermut uteqqinnissaat avatangiisitik nalunngisaristik uterfigeqqikkunikkit.

Siulersuisut isumaqarput eqqarsaatigineqartariaqartoq sumiiffinni annertuumik atonerluisoqarfiusuni katsorsaavinnik pilersinneqarnissaa, taakkununga ilanngullugit Qaanaaq aamma Tasiilaq (taakkunani imigassat kimittuut matuneqarsimapput).

Akissuteqaat

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup annertuumik isiginiarppaa pinngitsuuisinnaajunnaarsi-manermut uteqqittoortoqannginnissaa. Taamaattumik inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqarpoq katsorsartereernerup kingornatigut iliuusissatut pilersaarutitut aalajangersagaq, taanna atonerluisunut inunnut ataasiakkaanut immikkut pilersaarutaavoq. Katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarutini iliuusissanut ilaavoq, tassa katsorsartereernerup kingornatigut aallartinneqartussanut, uteqqinnissamut pinngitsoortitsiniarnissaq. Atonerluisuusimasoq suliffeqarpat tassanilu inummik aangajaarniutitut tunngatillugu attaveqaammik sulisoqarluni, taava inuup aangajaarniutitut tunngatillugu attaveqartuusup suliaanut ilaasinnaavoq utertoqqinnissamut pinngitsoortitsiniarneq.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup malugaa IMAK-imi siulersuisut isumaqarmata aammattaaq sumiiffinni annertuumik atonerluisuuffiusuni katsorsaavinnik pilersitsisoqarnissaa.

Pinerluttunik Isumaginnittoqarfimmit tusarniaanermut akissuteqaat

Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup inatsisissatut siunnersuummi siunniunneqartoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanermut malittarisassaliornissaq, kiisalu katsorsaanermi aaqqissusaanikkut killiliussanik aalajangeraanissaq.

Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup aammattaaq isumaqatigaa inatsisissatut siunnersuummi siunertarineqartoq inuiaqatigiinnit suli naligiinnerulernissamik anguniagaqarneq, tassa atornerluinermik katsorsartinnermi nammineq akiliuteqarnani ingerlatsisoqartalernissaa. Innuttaasut isertitsivinniitinneqartut atornerluinermik katsorsartinnissamut pisariaqartitsisut, taakku inuuniarnermikkut ajornartorsiuteqarajuttuusarput. Misilittagaqarfigineqarpoq inuit piviusumik atornerluisuusut isertitsivimmiinnerminnut atatillugu katsorsartinnissamut kajumissuseqalersinnaanerak, tassa piviusumik atornerluisuunerat piffissap isertitsivimmiinnerup nalaani taamaattarmat imaluunniit ajornarnerulersinneqartarluni.

§ 23 danskit naalagaaffiannut sukumiinerusumik oqaluuserineqartariaqarpoq, taamaattumik danskit Justitsministeriaqarfianit tusarniaanermut akissuteqaat nassiuunneqartoq innersuunneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup maluginiarpaa inatsisissatut siunnersuummi nutaami taaneqarsimangimmat, inuit pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut piffissami eqqartuunneqarfimminni katsorsartinnermik aallartitseresimasut, taakku isertitsivimmiitillutik katsorsartinnerminnik naammassinnissinnaanerak. Taamaattorli Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup naatsorsuutigaa pissutsit suli taamaannerak. Taamaattumik Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup naatsorsuutigaa innuttaasooq katsorsartinnerminik ingerlatsilereersimalluni aamma taassuma ingerlanerata nalaani isertitsivimmiittussanngortinneqarluni eqqartuunneqarluni, taava katsorsartinneq ingerlatiinnarsinnaassagaa imaappat tamatumunnga atatillugu isumannaallisaanermut tunngatillugu nalorninarloqassanani.

Akissuteqaat

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik isumaqatigivaa, danskit Justitsministeriaqarfiata aamma Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup akornanni oqaloqatigiittoqartariaqartoq, inuit isertitsivimmiittut aamma atornerluisuusut atugarisassaannut tunngatillugu erseqqissumik pisoqartariaqarmat. Justitsministeriap 15. juni 2018 tusarniaanermut akissuteqaataatigut tamatumunnga tunngasoq paasinarsivoq. Taamaattumik Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup Justitsministeriaqarfiup allagaanut akissuteqaataa innersuunneqarpoq. Matuma kinguliani siullermik Justitsministeriaqarfiup tusarniaanermut akissuteqataa issuaaffigineqarpoq aamma tamatuma kingornatigut tusarniaanermut akissuteqaat 15. jni 2018-imeersoq.

Justitsministeriaqarfimmit akissuteqaat

Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup Justitsministeriamut ilisimatitsissutigaa Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut 1. novembari 2017 Pinnngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu Inatsisartut Inatsisissaattut siunnersuummut missingiummik nassiussaqaarsimasut, tusarniaanermut kingusinnerpaamik akissuteqaateqarnissaq 6. decembari 2017-imut killilerneqarsimalluni.

Missingiutip § 23-ani allassimavoq inunnut, Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup isertitsiviisa ilaanni eqqartuussaannerminnik ingerlatsisunut, pinnngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissamut atugassarititaasut Naalakkersuisut aamma Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup akornanni isumaqatigiissutigineqassapput.

Aalajangersakkamut oqaaseqaatini ersersinneqarpoq Namminersorlutik Oqartussat innuttaasup eqqartuunneqarsimasup pinnngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinneranut aningaasartutit aningaasartuutigissanngikkai. Imaappat Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik isertitsivimmiittumik eqqartuunneqarnerminik ingerlatsilereersimasumik pinnngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsaasoqarnissaanik kissaateqarluni, taava sukumiinerusumik atugassarititaasut Naalakkersuisut aamma Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup akornanni isumaqatigiissuteqarnikkut sukumiinerusumik isumaqatigiissutigineqassapput.

Soorlu Naalakkersuisut ilisimareeraat Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik 22. septembari 2017-imi Justitsministeriaqarfimmu saaffiginnissuteqarpoq, tassani qinnutigalugu ministeriaqarfiup akuerissagaa, pinerluttunik isumaginnittoqarfik tassaasoq Kalaallit Nunaanni pinerluttunik isumaginnittoqarfiup isertitsiviini inissinneqarsimasut atornerluinerminnik katsorsartinnissaannut (pinnngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissaannut) qulakkeerinninnissamut akisussaasuusoq. Tamanna nangillugu Justitsiministeriaqarfiup Socialministeriaqarfik aamma Sundhedsministeriaqarfik qinnuigai nalilersueqqullugit, tassa ilumut Kalaallit Nunaata isertitsivinniittut atornerluinerminnik katsorsartinnissaat akisussaaffittut tigusimanageraa, tamatumunnga ilanngullugu aningaasatigut tamatumunnga akisussaassuseqarneq. Tamatuma 2018-ip aallartinnerani paasinarsisimanissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Justitsiministeriaqarfiup paasinninnera tunngavigalugu inatsisissatut missingiummi atornerluinerminnik katsorsartinnissamut aningaasartuutitut akisussaassuseqarnermut maleruaqqusanik aalajangersaasoqarsinnaanngilaq, imaappat suli paasinarsisimanngitsoq Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat namminersornerulernermut inatsit naapertorlugu – isumaginninnermik taamatullu peqqinnissaqarfimmik tigusinerminnut atatillugu – isertitsivimmiittunik atornerluinerminnik katsorsaasarneq tigusimagaat. Taamaattumik isertitsivimmiittut pinnngitsuuisinnaajunnaarsimanerannik katsorsaannermut tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussat aamma Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup akornanni atugassarititaasunut maleruaqqusanut tunngatillugu isumaqatigiissuteqartoqarnissaa pillugu aalajangersaasoqartariaqanngilaq, tassami – isertitsivimmiittut pinnngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissaannut aningaasartuutitigut akisussaassuseqarnermut tunngatillugu apeqquummik erseqqissaaneq paasineqarpat – taava isumaqatigiissuteqartoqartussaannngimmat, atornerluinerminnik katsorsartinnermut kiap akiliisussaanneranut tunngatillugu.

Matuma siulianiittunut tunngatillugu apeqquteqartoqarniaruni taava Naalakkersuisut Justitsministeriaqarfimmi Nordatlantenhed attaveqarfigineqarsinnaavoq.

Justitsiministeriaqarfimmit akissuteqaat, 15. juni 2018 ullulerneqartoq

1. Naalakkersuisut ulloq 22. september 2017 Justitsministeriamut saaffiginnissuteqarput qinnuteqaatigalugu ministeriaqarfiup akuerissagaa, tassa Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup Kalaallit Nunaanni isertitsivinni isertitsivinniittunik atorneerluinermik katsorsartinneq (pinngitsuuissinnaajunnaarsimanermik katsorsartinneq) akisussaaffigigaa.

Naalakkersuisut saaffiginnissutaanni ersersinneqarpoq Naalakkersuisut apeqqut erseqqissumik paaserusukkaat tassani siunertaralugu pinngitsuuissinnaajunnaarnermik katsorsaasaneq pillugu inatsisissamik siunnersuuteqarnissamut, tamatuma kingunerisaanik Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup isertitsivimmiittut katsorneqarnerannut aningaasartuutit akilertassagaat.

2. Justitsiministeriap Naalakkersuisut qinnuteqaataannut atatillugu Børne- og Socialministeriet aamma Sundheds- og Ældreministeriet qinnuigaat nalilersoqqullugu, Kalaallit Nunaata – isumaginninnermik aamma peqqinnissaqarfimmik tigusinermut atatillugu – isertitsivinniittut atorneerluinermik katsorsartinnerannut akisussaaffik tigusimaneeraat.

Allakkiami 19. april 2018-imeersumi (assilinera ilanngunneqarpoq) Børne- og Socialministeriamit nalilerneqarpoq Kalaallit Nunaata 1980-imi isumaginninnermut attuumassuteqartut tamaasa tigusimagaat, tassunga ilanngullugit aamma Kalaallit Nunaanni ikiaroorartunik atorneerluinermik katsorsaaneq.

Tamatuma saniatigut Sundheds- og Ældreministeriamit allakkiami 31. maj 2018-imeersumik (assilinera ilanngunneqarpoq) nalilerneqarpoq Kalaallit Nunaata - 1992-imi peqqinnissaqarfimmik tigusinerminnut atatillugu attuumassuteqartut tigusimagaat – atorneerluinermik katsorsaaneermut, peqqinnissaqarfiup iluani ingerlanneqartumut, akisussaaffik tigusimagaat.

Taamaalilluni ataatsimoortumik naliliineq pigineqalerpoq, tassa Kalaallit Nunaata – aammattaaq Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup Kalaallit Nunaanni isertitsiviutaanni isertitsivinniittunut tunngatillugu – atorneerluinermut katsorsaaneermut akisussaaffik tigusimagaat peqqinnissamut inatsit taamatullu isumaginninnermut inatsit malillugit. Tamatumani aammattaaq pineqarpoq tamatumunnga tunngatillugu aningaasatigut akisussaaffik.

3. Justitsministeriap taamatutaaq – tamakkersimanissaa eqqarsaatigalugu – ilanngullugu ilisimatitsissutigissavaa Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi § 209-mi aalajangersagaqarmat inissitaq nakorsamit katsorsartissinnaatitaasoq allatigullu

peqqissutsimigut ikiorneqarsinnaatitaalluni. Aalajangersagaq pinerluttulerinermi inatsimmut 2008-meersumut ilanngunneqarpoq.

Aalajangersakkamut immikkut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq tulliuuttoq, tak. inatsisissatut siunnersuut nr L 35 (Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsisissatut siunnersuut), 2007-08 (2. samling), qupp. 110:

“Aalajangersakkami pisinnaatitaaffik atuutereersoq inatsisikkut aalajangersarneqarpoq, tamatuma kingunerisaanik isertitsivimmiittoq nakorsamik katsorsarneqarnissaminut il.il., allatulli innuttaasutut nammineersinnaajunnaarsinneqarsimannngitsutut, pisinnaatitaaffeqartoq. Killilersorneqarnani pisinnaatitaanermut apeqqut, ilanngullugit peqqissutsimut tunngatillugu sullinneqarnermut akiliutit, taamatuttaaq tamakku pillugu maleruaqqusat nalinginnaasut tunngavigalugit aaqqiivigineqarput. Taamaalilluni aalajangersagaq akeqanngitsumik immikkut ittumik suliaritinnissamut periarfissiinnngilaq. Napparsivimmut unitsinneqarnek, tassunga ilanngullugu pinngitsaalisaalluni napparsimavimmut unitsinneqarnek, tamakku peqqissutsimut inatsimmi maleruaqqusat naapertorlugit ingerlanneqarsinnaapput (...)”

Tamatumani pineqarpoq tunngaviusumik inatsisikkut aalajangersaaneq, tassa nammineersinnaajunnaarsitaasimanerup kingunerissannngikkaa peqqinnissamut tunngatillugu katsorsartinnissamut periarfissap killilersorneqarnissaa, allatulli Kalaallit Nunaanni neqeroorutigineqartunut.

Pinerluttunik Isumaginninnermut Pisortaqarfiup ilisimatitsissutigaa Kalaallit Nunaanni isertitsivimmiittunik atorneerluinermut katsorsarneqartut pillugit 1980-imi paasissutissanik pigisaqarnatik, (tassa imaappoq Kalaallit Nunaat isumaginninnermut tunngasunik tigusinerata nalaani) aamma 1992-imi (tassa imaappoq Kalaallit Nunaata peqqinnissaqarfimmut tunngasunik tigusinerata nalaani), kisianni pisortaqarfik tunngavissaqanngilaq isumaqassalluni piffissani taakkunani pineqartuni Kalaallit Nunaanni isertitsivinni atorneerluinermut katsorsartinnissamut neqerooruteqartoqarsimaneranut.

Tamatuma saniatigut Pinerluttunik Isumaginninnermut Pisortaqarfiup ilisimatitsissutigaa 1980-imiluunniit taamatullu 1992-imi Danmarkimi paarnaarussivinni atorneerluinermut katsorsartinnermik inuusaatsimut tunngasunik peqarsimannngitsoq.

Taamaattorli 1980-imi taamanikkut naammassinninnissamut nalunaarummi (nalunaarut normu 423, 21. juni 1973-imeersoq) taamanikkut pinerluttulerinermut inatsimmi atuuttumi § 49, imm. 1 naapertorlugu, atuuttumi § 9, imm. 2, tunngavigalugu, imigassamik atorneerluinermik kingunerlutsitsisunut sivikitsumik nakorsaatitortitsinissaq neqeroorutigineqartarput, paarnaarussanut malunnaateqarluartumik imigassamik atorneerluinermik kingunerlutsitsisutut takuneqarsinnaasunut.

Pinerluttunik Isumaginninnermut Pisortaqarfiup ilisimasaqarfiginngilaa 1980-imi paarnaarussanut ikiaroorartumik atornerluisunut atornerluinermik kingunerlutsitsisunut sivikitsumik nakorsaaitortitsinissaq neqeroorutaasimansoq.

Danmarkimi 1992 – atornerluinermik kingunerlutsitsinermik annikillisaaniarluni nakorsaatinik neqerooruteqarnerup saniatigut, paarnaarussanut malunnaateqarluartumik imigassamik atornerluinermik kingunerlutsitsisutut takuneqarsinnaasunut – taamatutaaq paarnaarussanut ikiaroorartumik atornerluisunut atornerluinermik kingunerlutsitsisunut sivikitsumik nakorsaaitortitsinissaq neqeroorutigineqartarpoq.

Naammassinninnissamut nalunaarut Kalaallit Nunaanni atorneqanngisaannarsimavoq. Tamatumani aamma pineqarpoq maannakkut atuuttumik pillagaanerup naammassineqarnissaa pillugu inatsimmi § 45 a-mi maleruaqqusaq, satspulje pillugu 2006-imi isumaqatigiissut tunngavigalugu pilersinneqartoq, taanna aamma Kalaallit Nunaannut Kunngip peqqussutaatigut atuutilersinneqarsinnaanngilaq.

Matuma siulianiittunut ilanngullugu Justitsministeriamit siunnersuutigineqassaaq, tassa Justitsministeria aamma Naalakkersuisut periarfissami qaninnerpaami suliaq pillugu ataatsimeeqatigiissasut danskit tungaanniit peqataasoralugit Sundheds- og Ældreministeriet, Børne- og Socialministeriet aamma Statsministeriet, taamaaliornikkut allakkani matumani ilanngussaqaarfigineqartumi apeqquutit apeqquutigineqarsinnaasunnorsimasut pillugit oqaloqatigiittoqarsinnaaniassammat.

Akissuteqaat

Peqqissutsimut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik Justitsministeriap tusarniaanermut akissuteqaataa tunngavigalugu isumaqarpoq Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup isumagisaanik parnaarussanik atornerluinermut katsorsartinnermut tunngatillugu tigusinissamik apeqquut naleqqukkunnaartoq, tassa pinngitsuuisinnaannginnermik katsorsaaniissamut maanna neqeroorutigineqartoq taamani namminersorlutik oqartussat peqqinnissaqarfik tiggummassuk neqeroorutigineqartanngimmat.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup tamanna tunngavigalugu Justitsministeriap tusarniaanermut akissuteqaataa pinngitsuuisinnaannginnermik katsorsaaneq pillugu akiliuteqartarnissamut tunngasoq tusaatissatut tiguuaa, kiisalu immikkut ittumik akiliuteqartarnissamut tunngatillugu taakkununga ilanngussaqaarnani, tassa inunnut Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup isertitsiviini pillagaasimanerminnik ingerlatsisunut.

Matuma siulianiittut tunngavigalugit Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq Kalaallit Nunaanni isertitsivinni isertitsivinniittunut pinngitsuuisinnaannginnermik katsorsaaneq Namminersorlutik Oqartussaniittoq.

SIK-mit tusarniaanermut akissuteqaat

Pinnngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu Inatsisartut Inatsisaattut siunnersuummut tussarniaassutigineqarluni nassiunneqartumut SIK tusarniaassuteqarnermut akissuteqarnissaminut periarfissinneqarami qujavoq.

Siunnersuummi tunngavigineqarpoq atornerluineq pillugu inatsisissatut siunnersuut, taanna Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup 2016-imi tussarniaassutigalugu nassiuppa, SIK tamatumunnga tusarniaanermut akissuteqaateqarpoq 9. decembari 2016. Taamaammat oqaaseqaatinut taakkununnga innersuussisoqarpoq SIK-mi siusinnerusukkut inatsisissatut siunnersuummut akissuteqaatigisimasaanut, oqaaseqaatini taakkunani amerlanerit eqqarsaatigalugit pinnngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu inatsimmut siunnersuummut attuumassuteqarmata.

SIK isumaqarpoq tapersersornartoq atornerluinermik katsorsaanermtu ataatsimoortumik inatsimmiq suliaqartoqarnera, tassa neriunartoqarmat piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu imigassamik aamma hashimik il.il. atornerluinermik katsorsaaneq pitsaanerusoq kingunerissagaa, taamaalilluni innuttaasut akornanni atornerluinermik ajornartorsiuteqarneq annikinnerulissammat.

Atornerluinermik katsorsaasarnermut ataatsimoortumik inatsit pineqarmat SIK isumaqarpoq tulluartsuussasoq inatsimmi taamatuttaaq aalajangersakkanik aalajangersaasoqarpat, nuna tamakkerlugu iliuusissatut pilersaarummik/politikkimit suliaqartoqarluni atornerluisunik katsorsaasarnermut tunngatillugu. Taamattaq SIK-mit tulluartsutut isigineqarpoq inatsimmi erissinneqarsinnaappat pisortat aamma namminersortut suliffeqarfiutaanni atornerluineq pillugu politikiliortoqarnissaa, tassani siunertarineqassalluni sulisut atornerluinermik ajornartorsiuteqartut ikiorneqarnissaat aamma tapersersorneqarnissaat.

SIK-mit taamatuttaaq siunnersuutigineqassaaq Naalakkersuisut akuersaartumik eqqarsaatigissagaat atornerluinermik katsorsaanerup saniatigut inatsimmi ilanngunneqassanersoq atornerluinermik pinaveersaartitsinermut aalajangersakkat, tassami annertuumik pisariaqartitsisoqarpoq imigassamik il.il. atornerluinermut tunngatillugu pinaveersaartitsinermut atasumik annertunerusumik ataqatigiissakkamik iliuuseqartoqarnissaa, taamatuttaarmi pinaveersaartitsineq aamma atornerluineq imminut qanimut ataqatigiittuummata. Tamatumunnga atattillugu erseqqissaatigineqassaaq inatsisissatut siunnersuut pinaveersaartitsinermut attuumasunik imaqareemat, tassa siunnersuummi § 11-imi ersermat inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit ilaatigut atornerluinissamut pinaveersaartitsinermut peqataasassasut.

SIK isumaqarpoq pingaaruteqartuusut siunnersuummi ersersinneqarmat katsorsartinneq inunnut ataasiakkaanut akeqanngitsuusoq. Atornerluinermik katsorsartinneq tunngavissatut pingaaruteqartuuvoq tamatuma akeqannginnera, taamaaliornikkut kikkut tamarmik naligii-

sinneqarlutik katsorsartinneq pisariaqartitartik pissarsiarisinnaammasuk, aningaasaqarnikut qanoq annertutigisumik periarfissaqarnertik eqqarsaatigeqqaarnagu.

SIK-p 9. Decembari 2016 tusarniaanermut akissuteqaatigisamini atornerluinermut inatsisissatut siunnersuummut tunngatillugu suliffeqarfinni il.il. inunnut atornerluinermut attavinnut tunngatillugu isornartorsiulluni oqaaseqaateqarpoq. Oqaaseqaatit taakku uagut atatiinnarpavut, kisianni taamaattorli iluarisimaarparput inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini ersersinneqarmat, inuit taakkua aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit pillugit suliffeqarfinni suleqatiminnut nakkutiginnittuusutut inissisimanissaat eqqarsaatigineqanngitsoq, kisiannili ilaatigut suleqatigisaminnut pinngitsuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissamut tunngatillugu ilitersuisuullutillu kaammattuisinnaasutut inissisimassasut. SIK-mit aammat-taaq iluarisimaarneqarpoq inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini ersersinneqarmat manna, tassa "Taamaattumik inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit paasissutissat nipangiussisussaataitanermut ilaasut suleqatiminnulluunniit imaluunniit pisortaminnut ingerlateqqissanngilaat. Taamaattorli paasissutissat nipangiussisussaataitanermut ilaasut ingerlateqqinneqarsinnaapput, inuk nammineerluni tamatumunnga akuersissuseqarpat." Taamaalluni pingaarluinnartuuvoq suliffeqarfinni inumik aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviusussamik pilersitsisoqarpat; aap, taava suleqataasut ilisimassavaat aamma tatigissallugu, inuk aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviusoq suleqatigisaminut atornerluisuusinnaasunut nakkutilliisutut inissisimanngitsoq, kisiannili inuk aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviusoq suleqatigisanut ataasiakkaanut inummut pineqartumut inuttut aangajaarniutinut atatillugu attaviusutut tatigeqatigiinneq tunngavigalugu taamaallaat atuuttuusooq. SIK-mit taamatut-taaq pitsaasutut isigineqarpoq inuttut aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviusutut atuutisagaanni, tamatumani piumasaqaataasooq Allorfinnit aaqqissuusaasumik pikkorissarnermut peqataareersimanissaq.

Inatsisissatut siunnersuutip oqaasertarisaani toqqaannartumik ersersinneqanngilaq, suliffeqarfinnut pinngitsoornani piumasaqaataanersoq taamatut inummik aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviusussamik peqarnissaq. Taamaattorli SIK-mit inatsisissatut siunnersuut aamma siunnersuummut oqaaseqaatit ataqatigiissinneratigut tamanna imatut paasineqarpoq piumasaqaataanngitsoq, tassa suliffeqarfinni ataasiakkaani inummik aangajaarniutinut tunngatillugu attaviusussamik pilersitsinissaq, kisianni aaqqissuussinermik taamaattumik pilersitsinissaq toqqassallugu periarfissaasooq.

Taamatuttaaq SIK-p pitsaasutut isigaa inatsisissatut siunnersuummi erseqqissaatigineqarmat pisortaqarfiit akimorlugit ingerlatsinerup pitsanngorsarneqarnissaa, tamatumunnga ilanngullugit najukkani Allorfiit, kommunit aamma najukkani peqqinnissaqarfiit akornanni, kiisalu tamatumunnga atatillugu anguniagassat pillugit aamma suleqatigiinnermut kiisalu akissuusaasuseqarfiit agguarneqarnerannut tunngatillugu suleqatigiinnermut isumaqatigiissutinik suliaqartoqassasooq.

SIK-mit taamatutaaq naleqquttut isigineqarpoq inatsisissatut siunnersuummi nuna tamakkerlugu atorneerluineq pillugu nalunaarsuiffimmik pilersitsinissaq siunniunneqarmat. Kisianni tamatumunnga atatillugu soorunami pingaaruteqarluinnartuuvog isumannaallisaanerup piasariaqartup pilersinneqarnissaa, tassa paasissutissat mianerisassat inunnit susassaqqanngitsunik takuneqqannginnissaannut imaluunniit ingerlateqqinnginneqarnissaannut tunngatillugu.

SIK inatsisissatut siunnersuummut atatillugu allanik oqaaseqaatissaqqanngilaq.

Akissuteqaat

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup maluginiarpaa SIK-mit inatsisissatut siunnersuutip imarisaata annertunersaa iluarisimaarneqartoq. Matuma kinguliani pissutsit SIK-mit uparuarlugit oqaaseqaateqarfigineqartut oqaaseqarfigineqassapput. SIK-mit 9. decembari 2016 tusarniaanermut akissuteqaammeersut ilaat ilanngunneqarsimmata taamatutaaq Naalackersuisoqarfimmit akissuteqaatit ilaat siusinnerusukkut akissuteqaatinut ilanngussapput.

Sammissamut tunngasumik nuna tamakkerlugu iliuusissatut pilersaarummik/politikkimit suliaqartoqarnissaanik siunnersuummut tunngatillugu Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup SIK-mut malugeqqaa, nuna tamakkerlugu atorneerluinermik katsorsaanssamut iliuusissatut pilersaarut suliarineqareersimammat; *Siunissami atorneerluinermut katsorsaasarnermik nunatsinni pilersaarutissatut siunnersuut*, UPA 2015-imi saqqummiunneqartoq.

SIK-p suliffeqarfinni atorneerluineq pillugu politikkilliortoqarnissaanik siunnersuutaanut atatillugu, tamatumani Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup toqqarpaa suliffeqarfinni ataasiakkaani pinngitsuuisinnaajunnaarnermik politikkimik inatsisitigut maleruagassiorniarnani, tassa nalilerneqarmat suliffeqarfiit ataasiakkaat tamanna namminneq aalajangissagaat taamaattumik suliaqarniarunik.

SIK-mit siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut Inatsisaanni ilanngunneqassasut pinngitsuuisinnaajunnaarnermik pinaveersaartitsinermut aalajangersakkat, tassa pinaveersaartitsineq aamma pinngitsuuisinnaajunnaarnermik katsorsaaneq imminnut qanimut ataqatigiittuummata. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik tamatumunnga isumaqataavoq. Taamaattorli Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik maannangaaq immikkoortortaqqarfeqqareerpoq taamaallaat pinaveersaartitsinermik sammisaqartumik. Paasissutissat aamma ilisimasat tassani pigineqartut Allorfimmit atorneqartussaataapput.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup maluginiarpaa SIK-mit iluarisimaarneqartoq inunnut aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit pillugit oqaaseqaatit, tassalu inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit nakkutiginnittuusutut inissisimannginnissaannut tunngatillugu, taamatutaarlu taakku nipangiussisussaataitanerannut.

SIK-mit maqaasineqarpoq inatsisissap oqaasertaani ersersinneqanngimmat suliffeqarfimmut inummik aanngajaarniutitut tunngatillugu attavimmik pilersitsisoqarnissaa pinngitsoornani pi-umasaqaataanersoq. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup tamanna tusaatissatut tiguaa, tamatumunngalu tunngatillugu inatsit erseqqinnerulersillugu.

Tamakku saniatigut SIK-mit oqaatigineqarpoq pingaaruteqartuusoq paasissutissanut inunnut tunngasunut mianerisassanut atatillugu sukumiinerusumik aalajangersaasoqarnissaa, tassa nuna tamakkerlugu pinngitsuuisinnaajunnaamermut tunngatillugu paasissutissanik katersinermut atatillugu.

Tamatumani Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup ilisimatitsissutigissavaa Paasissutissat inunnut tunngasut suliarineqartarnerat pillugit inatsimmi (Inuk pillugu paasissutissanut inatsit) taamatut passussinermut tunngatillugu maleruagassaqartitsimmat. Paasissutissat inunnut tunngasut suliarineqartarnerat pillugit inatsit atuuppoq, pisortat suliarinnittarnerat pillugu inatsimmut sanilliullugu, pisortanut aamma namminersortunut (privatinut) tunngatillugu paasissutissanik inunnut tunngasunik passussinermut tamanut atuuppoq.

KANUKOKA-mit tusarniaanermut akissuteqaat

KANUKOKA-p tusarniaanermut akissuteqaateqarnissamut periarfissinneqarnertik qujassutigaa.

KANUKOKA-p aallarniutigalugu paasivaa inatsisissatut siunnersuut tassaasoq atorneerluineq pillugu inatsimmut siunnersuut aaqqissuussaasoq, taanna pillugu KANUKOKA 2016-imi ullormi 8. decembarimi akissuteqaateqareerpoq.

KANUKOKA-p tamanna ilutigalugu paasivaa tusarniaanermut piffissarititaasoq nalunaaqutaq aalajangersimasumi naassasoq. Tamanna siunertaqanngitsuusorinarpoq, oqartussaasut il.il. tusarniaaffigineqartut suliassaminnik Naalakkersuisoqarfimmi piffissamut suliffiusumut ingerlaqatigiissaarititsissammata. Taarsiullugu tusarniaanermut piffissarititaasoq qaammati-siutit ulluani aalajangersimasumi naanissaa pisariaqarpoq.

Siornatigut siunnersuutigineqartumi KANUKOKA-p oqaaseqaatigisai arlaqartut nutaami inatsisissatut siunnersuummi suli malinneqarsimannigillat, taamaattumik KANUKOKA-p taaku oqaaseqaatit uteqqissavai tamatumalu siornatigut tusarniaanermut akissutaasut ilanngutissallugit.

KANUKOKA-p tamatuma saniatigut inatsisissatut siunnersuummut nutaamut oqaaseqaatigisai:

Ulloq atuutilerfissaa ilanngunneqanngilaq, 2018-imullu tapiissutissat pillugit isumaqatigiis-sutaareersumi inatsisissatut siunnersuutip kinguneranik kommunit aningaasartuutai sillimaffigineqanngillat.

DUT-princip assigalugu kommunit naatsorsuutigaat aningaasartuuteqarnerunertik taarsiis-suteqarfigineqarnissaat, inatsit kommuninut taamatut kinguneqarpat.

§ 2-mut, imm. 2:

KANUKOKA-p erseqqissorinngilaa Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik innuttaasup najugaqarfeqarnissaanut atornerluinermut katsorsartinnissamut qinnuteqaateqannginnermi immikkut piumasagaateqarnek allassimassanersoq. Piumasagaateqarnermut qularnek innuttaasut kalaallinut inuiaqatigiinnut aalajangersimasumik atassuteqarnerannut atatillugu pilerpoq, kisianni najugaqarfeqarnissamut piumasagaammik aamma inuit allattorsimaffiannut najugaqarnerup nalunaarsorneqarsimanissaanut piumasagaammik naammassinngikkaanni.

§ 7-imut:

Tulluartuussagalarpoq erseqqissaatigineqartuuppat kina siunnersorneqarsinnaanersoq imaluunniit siunnersorneqassasoq.

§ 8-mut:

Inatsisissatut siunnersuummi maannakkutut allassimasoq, § 6-imi imm. 2-mi Allorfik tassavoq Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut atasuulluni oqartussaaffeqartoq. § 8 sulisitsisutut piginnaatinneqarnermut Allorfimmut atatillugu oqartussaasut sorliunerannut qularnartoqartitsivoq, sulisitsisuusutut piginnaatinneqarnermut ilaammat oqartussaasut sulisuinik atorfinitsitsineq. Taamaalilluni erseqqinngilaq centerimi aqutsisoq naalackersuisoqarfimmit imaluunniit oqartussaasumit tassunga attaveqartumit (Allorfik) atorfinitsinneqassanersoq.

§ 11-mut:

Aalajangersakkamut oqaaseqaatini erserpoq inuit pingaarutillit suliaminnik pingaarnerpaa-mut killissarititaasut iluanni sulisarnissaat. KANUKOKA-p innersuussutigisinnaavaa inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit piginnaasaasa pisussaaffiisalu suliffimminnut atatillugu aaqqiiffigineqarnerat inatsimmut toqqaannartumik allanneqarnissaa imaluunniit nalunaarut aqutigalugu aaqqiiffigineqarnissaa, tamanna oqartussaatinneqarnermut aalajangersakkami § 11-mi piumasagaataammat.

§ 12-mut:

Imm. 1-3 sullisseriaaseq nassuiarneqarpoq, piumasagaatit sukumiisut nassuiarneqarnerisigut aallaavigalugit aalajangersaaffigineqartartoq. Killormulli imm. 4 Naalackersuisunik pisussaaffeqartitsivoq akuersissuteqarnissamut malittarisassanik aalajangersaanissamut, tamanna aaqqissuussinerulluni qinnuteqaateqartunik immikkoortiterinermut. Erseqqinngilaq akuersissuteqarnissamut aaqqissuussineq imm. 1-3-mut qanoq tulluarsarneqarsinnaanersoq.

§ 13-imut, imm. 6:

KANUKOKA-p tusarniaanermut akissutaanut 8. decembarimeersumut 2016-imut oqaaseqaa-taanut nr. 14-imut nangillugu KANUKOKA-p oqaatigissavaa kommunip katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarutaa kommunip nammineq oqartussaaffimmi iluani iliuuserineqartu-mut tunngasuusooq. Oqartussaaffinnut allanut attuumassuteqartunik iliuuserisassanik piler-saarusioqqullugit kommunit piumaffigineqarsinnaanngillat.

§ 14-imut:

KANUKOKA-p tusarniaanermut akissutaanut 8. decembarimeersumut 2016-imut oqaaseqaa-taanut nr. 16-imut nangillugu KANUKOKA-p oqaatigissavaa isumaqatigiissummi oqaatigine-qartumut akerliummat illuatungeriit marluk isumaqatigiissuteqarnissaannut piumasaqaate-qarnissaq, isumaqatigiissut nassuiarneqassammat tassaasooq illuatungeriit isumaqatigiissute-qartut namminneq piumassutsiminnik isumaqatigiissutigisaat.

KANUKOKA-p ilimagaa imm. 2-mi aamma 3-mi aalajangersagaq taamaattumik isumaqati-giissuteqarnissamut piumasaqaateqarnermik piviusunngortitsisuunngitsoq, kisianni illuatun-gaatigut taamaallaat aalajangiinerusooq suleqatigiinnissamut tunngavissaqarpat tamanna i-sumaqatigiissutigut aaqqissuunneqassasooq.

§ 20-mut:

Aalajangersagaq itisilerneqartariaqarpoq imaluunniit inatsimmit peerneqarluni, tamanna i-natsimmit § 6-imit imm. 2-mit malinneqareermat Allorfik tassaasooq oqartussaasooq Peqqissut-simut Naalakkersuisooqarfimmut atasoq. Tamatuma kinguneranik naalakkersuisooqarfik pigin-naaffeqassasooq – aalajangersimasumik annertussuseqartumik aammattaaq pisussaaffeqarluni – Allorfik pillugu apeqqutit tamaasa suliarissallugit. Naammagittaalliorsinnaanermut killilii-nermi tamanna inatsimmut tunngavigineqartuni oqaaseqaatini erseqqilluinnartariaqarpoq, tassa tamatumani eqqarsaatigineqartoq ingerlatsinermi pisinnaatitaaffinni nalinginnaasumik maleruaqqusat saneqqunneqarnerat, tassa annikinnerusumik oqartussaassuseqartup aalaja-ngersagaa annertunerusumik oqartussaassuseqartumut naammagittaalliutigineqarsinnaasooq.

§ 25-mut:

Kommunit inatsisissatut siunnersuutip nassatarisaanik aningaasartuutiminnut aningaasatigut taarsiissuteqarfigineqarnissaannut aalajangersaanermut pingaaruteqarpoq, inatsisissatut si-unnersuutip piffissaagallartillugu Inatsisartuni oqaluuserineqannginnerani inatsisissap qaam-matisiutit ulluanni qaqugu atuutilersinneqarnissaanut erseqqissaatip ilanngunneqarnissaa.

Akissuteqaat

KANUKOKA-p inatsisissatut siunnersuummut pineqartumut atatillugu aamma 8. decembari-mi 2016-imi tusarniaanermut akissummut toqqaannartumik innersuussinernut akissutaanut taamaallaat Peqqissutsimut Nalaakkersuisooqarfik isummerpoq. Peqqissutsimut Naalakkersui-

soqarfiup tassunga atatillugu oqaatiginiarpaa matuma siornatigut inatsisissatut siunnersuummut KANUKOKA-p akissuterpassuisa ilaat inatsisissatut siunnersuummut pineqartumut ilanngunneqarmata.

KANUKOKA-p isornartoqartippaa Naalakkersuisoqarfik tusarniaanermut piffissarititaasup naanissaanut nalunaaquttamut aalajangersaasimanera. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup siunertarissaarluartutut isigisimavaa tusarniaanermi illuatungeriinnut ullormik aalajangersimasumik killeqartitsisoqaannarani aammattaaq ullormi nalunaaquttamik aalajangersaasoqarnera.

KANUKOKA-p eqqaavaa atuutilersitsinissamut ullormik aalajangersimasumik ulloqartitsisoqannginnera. Tamanna tusaatissatut tiguneqarpoq.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup maluginiarpaa kommunit naatsorsuutigigaat inatsisissatut siunnersuutip nassatarisaanik aningaasartuuteqarnerunermiinnut taarsiiffigitinnissartik. Kommunit aningaasartuutaat, inatsisissatut siunnersuummut attuumassuteqartut aningaasartuutit, kommunit pisussaaffianneereerput, periuuserlu atuuttoq ingerlateqqinneqaannarpoq.

KANUKOKA-p erseqqissarpaa § 2, imm. 2-mi innuttaasunut, kalaallini inuiaqatigiinni aalajangersimasumik innuttaaqataalereersunut, najugaqarnissamut aamma inuit allattorsimaffiannut najugaqarfiat nalunaarsorneqarsimanngitsunut piumasqaammik naammassinninngitsunut atatillugu, isumaqatigiinngissuteqartoqarsinnaasoq. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup tamanna tusaatissatut tiguaa aamma imm. 3, § 2-mut ilanngullugu, taanna maannakkut tassaavoq § 3, taamaaliornikkut tamatumunnga nalorninartuerullugu.

KANUKOKA-p § 7-imut atatillugu kissaatigaa erseqqissarneqassasoq kina siunnersuiffigineqassanersoq. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup tamatuma erseqqissaateqarfigeqqissallugu pisariaqarsorinngilaa, tamanna qulequttami erseqqimmat suliatigut siunnersuisooqatigiit ataatsimiititaliaq Allorfimmik siunnersuisassasoq.

KANUKOKA-p paaserusuppaa kiap centerimi aqutsisoq atorfinitsissaneraa. Allorfik oqartussaasuvoq Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmu atasuusoq, taamaattumik aaqqissuussinermi tamatumani Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik tassaavoq atorfinitsitsinissamut oqartussaasoq.

Inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit suliassaateqarsaatigalugit, tak. § 11, KANUKOKA-p kissaatigaa taakku inatsimmut ilanngunneqarnissaat imaluunniit nalunaarummi. Inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit suliassaateqarsaatigalugit suliffimmiit suliffimmut allamut assigiinngisitaartuusinnaammata Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup siunertaqarluartuutinnigilaa suliassat inatsimmut allanneqarnissaat imaluunniit nalunaarummi.

KANUKOKA tikkuussivoq § 12-imi, imm. 4-mi toqqaasarneq pillugu sukumiinerusunik maleruqqusaliorinissamut piginnaatitsissuteqarnera siunertaqarluartuunngitsoq, tassa paragrafimi pineqarmat katsorsartinnissamut akuerisaanissamut aalajangiinissamut tunngaviit. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tamanna tusaatissatut tiguaa akuersisarnermullu aalajangersagaq peerlugu.

§ 13-imut imm. 6-imut atatillugu KANUKOKA isumaqarpoq katsorsartereernerumut pilersaarutit tassaasut iliuuserisat kommunimuunngitsoq oqartussaasunullu allanut attuumassuteqartuusut. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tassunga oqaatigisinnaavaa katsorsartereernerumut pilersaarutit tassaasut iliuuserisat kommunit oqartussaaffiitut attuumassuteqartut.

KANUKOKA-p isornartoqartippaa § 14-imi suleqatigiinnermut isumaqatigiissutit inatsisiliuunneqarnerat, tamanna oqaatsimut isumaqatigiinnermut akerliummat. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik KANUKOKA isumaqatigaa isumaqatigiissut nalinginnaasumik nammineq piuumassuseq aallaavigalugu pisarmat. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiulli nalilersimavaa pingaartuusoq susasaqarfiit akimorlugit sulisoqarnissaa inuup pinngitsuuisinnaanngitsup nanninnissaata pinngitsoorneqarnissaa pineqarpat. Taamaattumik inatsisissatut siunnersuummi aalajangersagaq ilanngunneqarpoq suleqatigiittoqassasoq.

§ 20-mi KANUKOKA-p uparuarppaa inatsisiliornermi pineqartoq ingerlatsinermi piginnaataaffinni maleruqqusani ilaasoq, tassalu oqartussaasoq annertunerusumik oqartussaasuuseqartoq tamatigut oqartussaasup annikinnerusumik oqartussaassuseqartup apeqqutit aalajangerneqartut tamatigut suliarisinnaagai. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik tamatumunnga isumaqataavoq paragrafillu oqaasertai allannngortissallugit. Tamatumanimi pineqarpoq sullinneqarnermut naammagittaalliutit, tamakku pingaaruteqartorujussuusinnaapput inatsisissatut siunnersuummi oqaatigissallugit.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmit tusarniaanermut akissuteqaat

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup allatseqarfiata matumuuna Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaasarneq pillugu inatsisissatut siunnersuummut nr. xx-imut xx.xxx 2018-imeersumut oqaaseqaatini saqqummiutissavai.

Ataatsimut isigalugit

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup allatseqarfiata pitsaasuusutut isigaa inatsisissatut siunnersuut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnermut tunngasoq. Periarfissaliissummut tunngavigineqartoq, oqaaseqaatini nassuiarneqartoq, siornatigut nalorninarsimavoq. Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup allatseqarfiata aamma pitsaasuusutut isigaa pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinneq innuttaasunut ataasiakkaanut akeqartinneqassanngimmat.

Ataatsimut isiginnilluni Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfia isumaqarpoq "kommuni/kommunit" §§ 3-mi, 13-imi, 14-imi aamma 15-imi allanngortinneqartariaqartoq siunnersuummi "kommunalbestyrelsi/kommunalbestyrelsit"-inut. Aammattaaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata naleqquttuusoraa Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2-mi 12. juni 1995-imeersumi oqaatsit atorineqartut, kommunit imminnut akiliuteqartarnissamut pisussaaffii pillugit, siunnersuummi atorineqassasut.

Aalajangersakkat ataasiakkaat aamma oqaaseqaatit

Una pillugu "Aningaasatigut aamma allaffissornikkut pisortanut kingunerisassaat":

Inatsisissatut siunnersuummi pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut aningaasaliissuteqarnissamut erseqqissumik periarfissaliisoqarmat Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata nalilerpaa pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut qinnuteqaatit amerleriarnissaat. Taamaattumik naatsorsuutigineqartariaqarpoq tamanna ilutigalugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata nalilerpaa pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut qinnuteqaatit amerleriarnissaat. Taamaattumik naatsorsuutigineqartariaqarpoq tamanna ilutigalugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata naleqquttuusoraa Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2-mi 12. juni 1995-imeersumi oqaatsit atorineqartut, kommunit imminnut akiliuteqartarnissamut pisussaaffii pillugit, siunnersuummi atorineqassasut.

§ 2, imm. 1 aamma 2:

Meeqqanut aamma inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut oqaaseqaatini erseqqissarneqartariaqarpoq angajoqqaatut akisussaasuusoq/akisussaasuusut suliap suliarineqarnerani qanoq akuliutsinneqarnissaat, tassunga ilanngullugu qanoq iliortoqassanersoq inuk 18-it inorlugit ukiulik naartusuuppat. Maluginiarneqarpoq inatsisissatut siunnersuut Naalakkersuisunut periarfissaliissasoq tamatuminnnga maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangiinissamut. Takukkit Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata inatsisissatut siunnersuummi § 4-mut, imm. 4-mut oqaaseqaatigisai.

§ 3, imm. 3:

§ 3-mi imm. 3-mi ilanngunneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq qanoq tamatuminnnga nakkutilliisarneq ingerlanneqartassanersoq.

§ 3, imm. 4

"-sinnaavoq" allanngortinneqartariaqarpoq "-saaq"-mut, taamaaliornikkut nalorninartoqarsinnaajunnaarsillugu. Tassunga atatillugu arlaannik pisoqarsinnaanera sillimaffigineqartariaqarpoq, pisumi Nakorsaaneqarfiup nakkutilliisua isumaqarpat katsorsartinnermut neqerorut unitsinneqartariaqartoq.

§ 4, imm. 4:

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfia isumaqarpoq atornerluiner-mik meeqqat aamma inuusuttut 18-it inorlugit katsorsartinnissaat ima pingaaruteqartigisoq tamanna Inatsisartut Inatsisaanni ilaatinneqartariaqartoq nalunaarummi pinnagu. Maleru-

aqqusat nalunaarummi ilaatinneqarnissaat aalajangiusimaneqaannarpat siunnersuutigineqarpoq aalajangersakkap imatut allanngortinnissaa; Naalakkersuisut maleruaqqusanik sukumiinerusunik aalajangersaassasut.

Naggataatigut erseqqissaatigineqassaaq maleruaqqusat suliarineqassammata Angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqarnera pillugu Peqqussut nr. 680, 6. juni 2016-imeersumi maleruaqqusat tunngavigalugit.

§ 8-mut:

Siunnersuutigineqarpoq paatsuisoqarnissaa pinngitsoortinniarlugu centerip aqutsisua allanngortinneqassasoq Allorfiup Aqutsisuanut.

Sulisussarsiornermut atatillugu pissutsit erloqinartut atuuttut eqqarsaatigalugit naleqquttuusorineqanngilaq masteritut qaffasisusilimmik tulluurtumik ilinniagaqarsimasuunissamik piumasaaqateqarneq.

§ 11, imm. 1:

Aalajangersakkani inuk aanngajaarniutinut tunngatillugu attaveqaataasoq pillugu suunernut nassuiaat allassimasariaqarpoq. Aammattaaq "recidiv" (nanginneq) allanngortinneqartariaqarpoq "tilbagefald"-imut uteqqissinnaanermut aalajangersagaq paasiuminarnerusuitinniarlugu.

§ 13, imm. 6:

Erseqqissumik allassimasariaqarpoq kommuni sorleq iliuuserisassat taakku pillugit pilersaarusiissanersoq kiisalu katsorsartereernermi pilersaarut suliarissaneraa.

§ 14, imm. 1-3:

Siunnersuutigineqarpoq qaqugu suleqatigiinnermut isumaqatigiissutit isumaqatigiissutigineqareersimanissaannut kingusinnerpaamik piffissaliisoqarnissaa ilanngunneqassasoq.

§ 14, imm. 5:

Qaqugu suleqatigiinnermut isumaqatigiissutit taakku isumaqatigiissutigineqareersimanissaannut § 14-imi imm. 1-3-mi kingusinnerpaamik piffissaliisoqarnissaa ilanngunneqassanngippat aamma maleruaqqusat nalunaarutitut ilanngunneqarnissaat aalajangiusimaannarneqarpat siunnersuutigineqarpoq aalajangersakkap allanngortinneqarnissaa Naalakkersuisut maleruaqqusanik sukumiinerusunik "aalajangersaassasut".

§ 16, imm. 2:

"-sinnaavoq" allanngortinneqartariaqarpoq "-saaq"-mut, taamaaliornikkut nalorninartoqarsinnaajunnaarsillugu.

§ 17, imm. 1 aamma 2:

Erseqqissumik allassimasariaqarpoq ateq taanagu nalunaarutigineqassanersoq imaluunniit inuttut kisitsisitigut paasissutissat atorlugit.

§ 17, imm. 3:

Inatsimmi allassimasariaqarpoq ingerlatitseqqinneq akuersissummik piumasaqaatitaqartoq.

§ 19:

Inatsimmi suli erseqqinnerusariaqarpoq Nakorsaaneqarfiup suut nakkutigisarissanerai.

§ 20, imm. 1:

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfia isumaqarpoq §§ 20 aamma 21 paarlaattariaqartut, § 20 pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut itigartitsineq pillugu aalajangiinnermut tunngasoq, tamanna Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmu naammagittaalliuutigineqarsinnaasoq aamma § 21 pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnermut naammagittaalliuutinut allanut tunngasoq, tamanna Alorfimmu saqqummiunneqarsinnaasoq.

§ 20, imm. 2:

Naleqquttuusorineqanngilaq naalakkersuisoqarfiup, aammattaaq pingaarnertut akisussaaffeqartup, apeqquutit tunngaviusut suliarisassagai, tassunga ilanngullugit apeqquutit tamanut tunngasut sorliunersut isummerfigissallugu.

§ 21:

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfia isumaqarpoq §§ 20 aamma 21 paarlaattariaqartut, § 20 pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut itigartitsineq pillugu aalajangiinnermut tunngasoq, tamanna Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmu naammagittaalliuutigineqarsinnaasoq aamma § 21 pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnermut naammagittaalliuutinut allanut tunngasoq, tamanna Alorfimmu saqqummiunneqarsinnaasoq.

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 47, 23. november 2017-imeersup akuersissutigineqarnerata kingunerisaanik § 21, imm. 1-imi aamma 2-mi oqaaseqatigiit kati-terneqartariaqarput imatut:

”Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut itigartitsilluni aalajangiineq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmu saqqummiunneqarsinnaavoq isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanelu pillugit inatsisartut peqqussutaanni aalajangersakkat malillugit.”

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik matuma siuliani inatsisip allannguutaa naapertorlugu naammagittaalliummik tigusaqarnerminiit sapaatit akunnerinik 4-nik kingusinner-

paamik naammagittaalliuuteqarnissamut piffissaqartitsinngimmat, taava taamaalilluni § 21, imm. 2 kukkunerussaaq.

Tamatuma saniatigut oqaaseqaatini erseqqissarneqartariaqarpoq suut aalajangiinerit naammagittaalliuutigineqarsinnaanersut, tassunga ilanngullugit aalajangersakkanik atuuttuusunik allattuinnikkut.

Akissuteqaat

Ataatsimut isigalugit:

Peqqissutsimut Naalakkersuisup maluginiarpaa Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqarfiup allatseqarfiata pitsaasuusutut isigigaa pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinneq innuttaasunut ataasiakkaanut akeqartinneqassanngimmat.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata siunnersuutitaa §§ 3-mi, 13-imi, 14-imi aamma 15-imi oqaatsit "kommuni/kommunit" allanngortinneqassasut "kommunalbestyrelsi/kommunalbestyrelsit"-inngortillugit. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup oqaaseq kommunit atorpaa inatsisissatut siunnersuummi kommunit pisortatut oqartussaasutut isumaqartinneqarmata imaanngitsorlu politikikkut.

Aalajangersakkat ataasiakkaat aamma oqaaseqaatit

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuut imminnut sulisussanik suli amerlanerusunik kinguneqartitsissasoq, taamaalilluni suli amerlanerusunik aningaasartuuteqartitsilissalluni. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup tamanna pillugu oqaaseqaatini allakkiamik ilanngussaqqarpoq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata eqqaavaa § 2, imm. 1-imut aamma 2-mut aamma § 4-mut atatillugu erseqqissarneqartariaqartoq angajoqqaatut akissusaaffillit qanoq akuliutsinneqassanersut meeqqat aamma inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit pineqarpata. Taakku maleruagassat soorlu taaneqareersutut nalunaarummi oqaasiliuunneqassapput. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata isumaqatigaa meeqqanik aamma inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaaneq pingaaruteqarluinnartuusooq. Taamaattorli Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup aalajangiussimaniarpaa aalajangersakkat nalunaarutit saqqummersinneqarnissaat. Nalunaarut taamaattoq taamanikkussami meeqqat inuusuttullu taper-sorsorneqarnissaannik inatsimmut aamma ilaqutariit pillugit inatsiseqartitsinermik maleruaqqusanut tulluarsarneqassaaq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata inassutigaa § 3-mi imm. 3-mi aalajangersakkamut atatillugu nakkutilliisoqartariaqartoq. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup tamanna pisariaqarsorinngilaa katsorsartininnermi tapiissutit pillugit aamma tapiissutini akiliinnermi isumaqatigiissutaasunik oqaaseqatigiiliorerit nakkutigineqarnissaat. Aammat-

taaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata § 3-mi imm. 4-mi kissaatigaa nalunaarusiortoqassasoq, taamaattumik suliaqarnissamut periarfissaqartitsiinnarani. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup tamanna tusaatissatut tiguaa aamma aalajangersagaq § 4, imm. 4-mi (maannakkut § 5, imm. 4) ilusilerlugu, Naalakkersuisunut nalunaarummik suliaqarnissamut piumasaaqatitut.

§ 8-mut atatillugu Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup eqqarsaatigisimavaa oqaatsip ”centerimik aqutsisup” ”Allorfimmik aqutsisutut” allanngartinnissaa, soorlu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata tamanna siunnersuutigigaa, kisianni attatiinnarneqarnissaa toqqarsimallugu. Aammattaaq centerimik aqutsisup masteritut ilinniagaqartuunissaanik piumasaaqarneq attatiinnarpaa. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmi isumaqarpoq tamanna Allorfimmik aqutsinermut pingaartuusoq, aqutsisutut atorfinitsinneqartoq ilinniagaqarluartuusimanissaa. Taamaattumik siunnersuut akuersaarneqanngilaq.

Inunnut attavinnut atatillugu, tak. § 11, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata oqaaseq ”recidiv” (nanginneq) allanngartikkusuppaa uteqqissinnaanermut aalajangersagaq paasiuminarnerusunngortikkusullugu. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup inner-suussut tusaatissatut tiguaa.

§ 13-imi imm. 6-imi Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqarfiup allatseqarfiata kissaatigaa kommuni sorleq pilersaarutitik ataasiakkaanik suliaqassanersoq. Naalakkersuisoqarfiup tamanna tusaatissatut tiguaa aamma aalajangersakkami oqariaaseq kommuni najugaqarfigisaaq atorlugu.

Susasaqarfiit akimorlugit suleqatigiinnermut atatillugu, soorlu § 14-imi taaneqartoq, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata inassutigaa suleqatigiinnermut isumaqatigiissutit qaqugu isumaqatigiissutaanissaannut piffissap kingullerpaap ilanngutitinnarneqarnissaa aammattaaq piumasaaqateqarnissaaq tamatumunnga tunngasumik nalunaarusiortoqarnissaa, taamaalilluni inassutigineqarpoq piginnaatitsinermi allassimasoqassasoq ”-saaq”-mik ”-sinnaavoq”-mut taarsiullugu.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq naammattoq suleqatigiinnermut isumaqatigiissuteqartoqassasoq inatsimmut tunngatillugu piumasaaqatip ilaanera. Aammattaaq Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq aalajangersimasumik piffissaqartitsisoqarneratigut pinngitsoornani ingerlariaqqinnissamik suliap siuarsarneqarnissaanik kinguneqarnavianngitsoq. Susasaqarfiit akimorlugit suleqatigiinnermut maleruaqqasanik aalajangersaaneq ajornartorsiuteqartitsippat, taava periarfissaqarpoq nalunaarummik saqqummiussinissaaq. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiulli nalilerpaa naammattoq piginnaatitsinerup nalunaarusior-nissamut periarfissaqartitsinera, taamaattumik oqaaseq ”-sinnaavoq” aalajangiusimaannarneqassaaq.

Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfiup kissaatigaa aamma oqaaseq ”-sinnaavoq” ”-saaq”-mik taarserneqassasoq piginnaatitsissummi § 16-imi imm. 2-mi, tassani pineqarluni

katsorsartinnermut kisitsisitigut paasissutissanut katersuiffimmut (database) nunamut tamar-
mut atuuttuusumut nalunaaruteqartarneq. Paasissutissanik katersuiffimmut nalunaaruteqartar-
nermut maleruaqqusat inunnut paasissutissanut inatsimmi sukumiisorujussuarmik naleqqussa-
gaapput. Tamanna tunngavigalugu Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup nalilerpaa tamatu-
minnga maleruagassiornissaq pisariaqanngitsoq, taamaalillunilu naammattoq nalunaarusiorto-
qarnissaanut periarfissaqarnera. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqar-
fiata inassutaa tusaatissatut tiguneqanngilaq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata § 17-imi inassutigaa erseq-
qissuusariaqartoq ateq taanagu nalunaaruteqartarnissaq imaluunniit inuit ataasiakkaat paasis-
sutissartaannik, taamatuttaaq inatsimmi allassimasariaqartoq ingerlatitseqqinnermi akuersissu-
teqaqqaarnissamik piumasqaateqarneq. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tamanna tu-
saatissatut tiguaa aalajangersakkamillu ilanngussilluni nalunaarutigineqartut pisassasut Allor-
fiup suliarisai maleruaqqusat naapertorlugit kiisalu inuit ataasiakkaat pillugit paasissutissanut
inatsimmut atatillugu paasissutissanik paarlaasseqatigiinneq pillugu aalajangersakkat qaquk-
kulluunniit atuuttuusut malillugit.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata inassutigaa inatsimmi § 19-i-
mi erseqqinnerusariaqartoq Nakorsaaneqarfiup kikkut nakkutilliiffignerai. Peqqissutsimut
Naalackersuisoqarfiup tamanna inassutigineqartoq tusaatissatut tiguaa, kiisalu Nunatsinni Na-
korsaaneqarfiup sulinera pillugu maleruaqqusat atuuttut inatsimmi innersuussutigalugit.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata inassutigisai §§ 20 aamma
21 paarlaanneqarnissaannut tunngasut, oqaatsip ”sullinneqarnerup pitsaassusia” aamma naam-
magittaalliuuteqarnissamut aalajangersakkap imarisaata allanngortinnissaat tusaatissatut ta-
maasa tiguneqarput.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allatseqarfiata naggataatigut inassutigaa aa-
lajangersakkami § 21-mi erseqqinnerusariaqartoq aalajangiinerit sorliit naammagittaalliuutigi-
neqarsinnaanersut. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup tamatumunnga tunngatillugu eq-
qaassavaa, tassani pineqarmata aalajangiinerit katsorsartinnissamut itigartitsinnermut tunnga-
sut. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq tamatuma annertunerusumik erseqqis-
sarnissaa pisariaqanngitsoq.

Aalajangersakkanut ataasiakkanut oqaaseqaatigineqartut

§ 1-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami nassuiaassutigineqarpoq siunnersuutip atuutsinneqarfia. Siunnersuummi
pingaarnertut siunertarineqarpoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaannissaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, siunnersuummi oqariaaseq pinngitsuuisinnaajunnaarneq atorneqartoq imigassamik, hashimik, aanngajaarniutitik allanik aamma pinnguaatinik (aningaasanoorajunneq) pinngitsuuisinnaajunnaarnernernut tamanut tunngatillugu. Ilanngunneqarput “sammissaqarfiit qanittut” Inatsisartut Inatsisaata siunissamut qulakkeerneqarnissaa pissutigalugu. Assersuutigalugu tamakku tassaasinnaapput nakorsaatinik imaluunniit aanngajaarniutitik nutaanik pinngitsuuisinnaajunnaarneq, sulii Kalaallit Nunaanni atornerlunneqanngitsunik. Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq tamatumani pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermi pissutsit aamma atornerluinermi pissutsit aanngajaarniutinut tunngasut taakku matuma kinguliani allassimasutut nassuiaaserneqarput.

WHO-mit atornerluineq imatut nassuiaaserneqarpoq aangajaarniutitik atuineq imatut anner-tussuseqartoq imatullu ingerlanneqartoq tamatuma kingunerisaanik atornerluisumik taassumalu avatangiisiinik tarnikkut aamma/imaluunniit inuuniarnikkut atugarisatigut ajoqusiilluni. Atornerluineq pinngitsuuisinnaajunnaarnermik kinguneqarsinnaavoq. Pinngitsuuisinnaajunnaarneq tarnikkut aamma timikkut pissusiusinnaavoq.

Imigassamik aalakoornartortalimmik pinngitsuuisinnaajunnaarnermut WHO-mit nassuiaassutigineqartoq tassaavoq, matuma kinguliani immikkoortut 3-t imaluunniit amerlanerusut ukiup kingulliup iluani malugineqarsinnaasimappata:

- A. Imigassamik aalakoornartortalimmik imernissamik annertuumik perusussuseqarneq
- B. Imernermik, unissinnaanermik imaluunniit atuineramik annikillisitsisinnaanermik aqut-sisinnaanerup annikillisimanera
- C. Imigassamik kingunerlutsitsineq imaluunniit imigassamik kingunerlutsitsineq qaangi-utsinniarlugu imigassamik imerneq
- D. Akiuussinnaanermik annertusiartortitsineq taamaalilluni imigassaq aalakoornartortalik annertunerusoq pisariaqartinneqarluni sunniutaa siusinnerusumut naleqqiullugu anguneqassappat. Ilungersunartumik imigassamik pinngitsuuisinnaajunnaartut ima annertu-tigisumik imersinnaapput, tamanna allanut toqussutaasinnaalluni
- E. Nuannersunut imaluunniit soqutigisanut akulikilliartuinnartumik imigassamik aala-koornartortalimmik imernermik pissuteqartumik agginngitsoortarneq. Imigassamik aala-koornartortalimmik pissarsinissamut imernissamulluunniit imaluunniit kingunipilui-nik qaangiiniarnermut piffissaq atorneqartoq sivitsoriartuinnarluni
- F. Imerneq ingerlatiinnarneqarluni naak sunniutai ajoqutaasut erseqqikkaluartut, soorlu assersuutigalugu imigassartorpallaarnermik pissuteqartumik tinguklut ajoquteqalerneq.

§ 2-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq tassaavoq oqariaatsimik isumasiuineq, tassa kommuni najugaqarfik, taanna siunnersuummik arlalinni atorneqarpoq. Inatsisartut Inatsisaanni matumani kommuni najuga-qarfik tassaavoq kommuni inuup aalajangersimasumik angerlarsimaffeqarfigisaa aamma inuit allattorsimaffianni nalunaarsorneqarfigisaa. Inatsisartut Inatsisaanni matumani kommuni na-

jugaqarfik aammattaaq tassaavoq kommuni, katsorsartinnerup siornatigut aningaasartuutitut kommunit oqartussaaffiisa ataaniittunut, aamma katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarutitut aningaasartuutaasunut akiliisussaataaasoq, tak. § 25. Inunnut aalajangersimasumik angerlarsimaffeqarnissamut aamma inuit allattorsimaffianni nalunaarsorneqarnissamut piumasagaatinik naammassinninngitsunut, piumasagaammut tamatumunnga ilaatinneqannginnissamut tunngasoqarpoq, tak. § 3, imm. 2.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami malittarisassiuunneqarput pissutsit tassaasut, inuk oqartussaasut aaqqiinerat tunngavigalugu angerlarsimaffimmi avataani angerlarsimaffimmut, ilaqutariinni paarineqartussanngorlugu, paaqqinninnermut immikkoortortaqaarfimmi assigisaanniluunniit kommuni allami kommunimi najugaqarfisaminiunngitsoq inissinneqarsimappat. Taaamatut pisoqartillugu tamanna sioqqullugu kommuni najugaqarfisimasag suli tassaassaaq kommuni najugaqarfisag. Aalajangersagag taanna Kommunit akunnerminni akiliiffiqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. juni 1995-imeersumi maleruaqqusanut naapertuuppoq. Aalajangersagag ilanngunneqarpoq kommunit tassani angerlarsimaffiit avataani angerlarsimaffinnik nunami tamaneersunit inissiivigineqarsinnaasunik inissisimasuuteqartut mianeralugit, tassanilu naleqqunnavianngimmat kommunip taassuma katsorsartinnerup siornatigut aamma katsorsartereernerup kingornatigut iliuuseqarnerit aningaasartuutigisappagit, tassa inuit angerlarsimaffiup avataani angerlarsimaffinnut inissinneqarsimasunut tunngatillugu. Nalorninermi apeqqutitut tunngatillugu tassa kommuni sorleq tassaasersoq kommuni akiliuteqartussaasoq nalilerniarlugu, tamatumani Inatsisartut kommunit akunnerminni akiliiffiqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit peqqussutaanni matuma siuliani taaneqartumi aalajangersakkat innersuussutigineqarput. Aalajangersakkat assigiimmik atorineqarput.

§ 3-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, pinngitsuuisinnaajunnaarnermut katsorsartinneq immi innuttaasunut ataasiakkaanut akiliutitaqanngitsoq. Pinngitsuuisinnaajunnaarnermut katsorsartinnerup akeqarunnaarsinneratigut inatsisissatut siunnersuut inuiaqatigiinni katsorsartinnermut tunngatillugu assigiimmik atugassaqartitaanermik pilersitseqataavoq. Akeqanngitsumik katsorsartinnermut ilaatinneqarput taamaallaat katsorsartinneq aamma katsorsartinnermut atatillugu angalajunnarnermut aamma ineqarunnarnermut aningaasartuutit, imaanngitsoq sulinermi annaasaqaatit imaluunniit aningaasartuutit allat katsorsartinnermut atatillugu pilersinnaasut, §§ 24-p aamma 25-p imarisaanut sanilliunneqarput.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarput siunnersuummi inuit pineqartut. Pinngitsuuisinnaajunnaarsimannermik katsorsartinnissamik neqeroorut innuttaasunut tamanut tunngavoq, Kallaallit Nunaanni inuit allattorsimaffianni nalunaarsorneqarsimasut aamma aalajangersimasumik najugaqartunut. Tamanna pingaarnertut maleruaqqusaavoq. Taamaattorli ilaatinneqan-

ngitsussaasunik ilaqarpoq soorlu assersuutigalugu § 3, imm. 2-mi tamanna matuma kinguliani nassuiaassutigineqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami ilaavoq pingaarnertut maleruaqqusamit saneqqutsineq. Ilaatinneqanngitsunut tunngatillugu pineqarpoq, inuit aalajangersimasumik najugaqarfeqanngitsut aamma Kalaallit Nunaanni inuit allattorsimaffianni nalunaarsimannngitsut Inatsisartut Inatsisaat tunngavigalugu ikiorneqarnissaminnut neqeroorfigineqarsinnaasut, taakkua piffissap qinnuteqaateqarfiusup siuinnguutigut piffissami atasuinnarmi ikinnerpaamik qaammatini arfinilinni sivisususeqartumi aalajangersimasumik Kalaallit Nunaanniissimagunik. Saneqqutsinerup taassuma ilanngunneqarneranut pissutaavoq Kalaallit Nunaanni arlaqartunik angerlarsimaffeqanngitsoqarmat aamma inissaqanngitsoqarmat. Inuit taakku aammattaaq amerlasuutigut pinngitsuisinnaajunnaarsimanermik ajornartorsiuteqarput taamaattumillu Inatsisartut Inatsisaani aalajangersakkat avataaniitinneqartariaqarnatik. Tassani pineqartut tassaapput aalajangersimasumik najugaqarfimmik amigaateqartut.

Qitiusumik Inunnik Nalunaarsuiffik pillugu Inatsit nr. 426, 31. maaji 2005-imeersoq naapertorlugu, kingusinnerusukkut allannguuteqartoq, tassani § 12 tunngavigalugu, Kalaallit Nunaannut atortussanngortinneqartoq Kunngip peqqussutaatigut nr. 681, 6. juuni 2016-imeersukkut, kikkut tamarmik pisussaaffigaat nooreernerminni ullut tallimat qaangiutsinnagit tamatuminnga kommunimut nuuffigisamut nalunaaruteqartarnissaq. Taamaattorli inatsimmi tassani § 6-imi ersersinneqarpoq nalunaarsorneqassagaanni aalajangersimasumik najugaqarfeqarnissaq piumasaqaataasoq. Najukkamik oqarnermi pineqarpoq sumiiffik (inigisaq), inuup amerlanertigut sulinnigiffeqarneq, suliamut atasumik angalaneq, napparsimaneq assigisaalluunniit pissutigalugu qimagusimagallassanngikkaangami, siniffigisagaa aamma pigisaqarfigisaa. Aalajangersagaq taanna ineqanngitsunut aalajangersimasumik najugaqarfeqanngitsunut ajornartorsiortitsisarsimavoq kiisalu angerlarsimaffeqanngitsunut piviusumik najugaqarfeqanngitsusunut. Tassami piumasaqaataavoq inuit allattorsimaffiannut nalunaarsimasuunissaq ilaatigut pisortat ikiorsiissutaannik pisartagaqassangaanni, taava inuit taakkua piviusuunngitsumik adressilernerneqaannartarput, kisianni tamatuma taakkua aalajangersimasumik najugaqalersittangilai.

Inuk aalajangersimasumik ineqarluni najugaqanngippat, inuup taassuma aalajangersimanerumik uninngavigisartagaa, kommunitut angerlarsimaffigisaatut isigineqassaaq, tak. § 3, imm. 4, Kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. juni 1995-imeersoq. Aalajangersimasumik uninngavigisatut isigineqarsinnaasoq inatsisartut peqqussutaanni tassani § 2-mi allassimasoq.

Inerniliineq tassaassaaq inuk inuit allattorsimaffianni nalunaarsimasutut piumasaqaatinik naammassinninngitsoq aamma aalajangersimasumik angerlarsimaffeqanngitsoq, kommunimi uninngavigisamini najugaqarfeqarpoq. Kommuni taanna tassaassaaq kommuni akiliisusaaq, tassa Inatsisartut Inatsisaat manna tunngavigalugu kommuninit sullissinerujunnartunut. Aalajangersimasumik Kalaallit Nunaanniissimanissaq qaammatinik 6-inik sivisunerumik ataa-

vartuusimassaaq, kiisalu pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut ikiorneqarnissamik qinnuteqaateqarnerup siuninnguani tamanna pissalluni.

Erseqqinngippat kommuni sorleq pisut allat pineqartillugit tassaannersoq kommuni akiliisusaaq, tamatutaaq erseqqinngitsoq tamanna aaqqiiviginiarlugu innersuussutigineqarput kommunin akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni maleruaqqusat imaluunniit kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit aalajangersakkat qaqugukkulluunniit atuuttut.

Qaammatini 6-inik killiliineq ilanngunneqarpoq Inatsisartut Inatsisaata atuutsinneqarfiani eqqarsaatigineqanngimmata nunani allani innuttaasut piffissami sivikinnerusumi Kalaallit Nunaanniittut. Aalajangersagaq taanna peqqinnissaqarfimmi sullissinernut allanut naapertuuppoq, tak. Peqqinnissaqarfiup sullissineri il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 6. november 1997-imeersoq, allangortinneqartoq Inatsisartut peqqussutaat nr. 12, 14 november 2004-meersoq aqputigalugu aamma Inatsisartut peqqussutaat nr. 16, 20. november 2006-imeersoq aqputigalugu, tassani § 2, imm. 2 aamma Peqqinnissaqarfimmi sullissinerit atuisullu akiliuteqartarnerat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 15. februar 2006-imeersoq, § 1, imm. 2. Naatsorsuutigineqarpoq inatsisinik unioqquitsinngitsumik uninngasortoq. Tamatuma saniatigut siunnersuutip atuutsinneqarfiani naatsorsuutigineqarpoq inuit pineqartut tassaannigitsut nunami allami inuit allattorsimaffianni nalunaarsimasut tassani lu aalajangersimasumik najugaqartuullutik, kisiannili taamaakkaluartoq Kalaallit Nunaanniittut piffissami qaammatini 6-inik sivisunerusumi, matuma kingulianiittut takukkit.

Inuk Kalaallit Nunaanni kommuni assigiinngitsut akornanni nuttarpat aamma inuit allattorsimaffiannut nalunaarsorneqarnissaminut suli periarfissaqarnani, tamatumani qulartoqalersinnaavoq inuk pineqartoq kommunimi sorlermi angerlarsimaffeqarnersoq. Tassani inatsisartut peqqussutaat kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit ator-neqaqqissinnaavoq, tassami § 3, imm. 5 imatut paasineqarsinnaammat, inuk kommunimi qaammatit pingasut sinnerlugit najugaqarsimappat, taamatullu najugaqarneq ilinniarnermik, sulinngiffeqarnermik, napparsimanermik assigisaannilluunniit pissuteqanngippat kommuni uninngavigisaq inuup pineqartup kommunitut najugarivitaatut isigineqassaaq, tamatumalu kingunerisaanik kommunitut najugarisaatut aamma kommunitut akiliisussatut.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq imatut pisoqartannginnissaa pinngitsoortinniarlugu, tassa inuk qaammatit arfinillit sinnerlugit Kalaallit Nunaanniippoq, kisianni nunami allami najugaqavissuulluni aamma inuit allattorsimaffianni nalunaarsorneqarsimalluni. Aalajangersakkami qulakkeerneqarpoq inuit nunami allami najugaqavissut aamma inuit allattorsimaffianni nalunaarsorneqarsimasut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissamut pisinnaatitaaffeqanngitsut, naak Kalaallit Nunaanni qaammatit 6-it sinnerlugit najugaqarsimagaluarlutik, tassa piffissaq qinnuteqaateqarfiusoq sioqqullugu, tak. imm. 2-mut oqaaseqaatit.

§ 4-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq, Naalakkersuisut pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut neqerooruteqarsinnaasut nammineq neqeroorummik pilersitsinermikkut, kisianni aammattaaq kommunit, pisortat oqartussaasui allat imaluunniit neqerooruteqartut namminersortut suleqatigalugit taamaaliorsinnaasut. Aalajangersagaq periarfissiivoq neqeroorutigineqareersut namminersortunit ingerlanneqartut atorneqarnissaannut periarfissiivoq, aamma nammineq neqeroorutit kisimiilluni imaluunniit kommunit aamma pisortat oqartussaasui allat imaluunniit namminersortut neqerooruteqartut suleqatigalugit pilersitsisinnaasoqarluni.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut toqqarpasuk katsorsartinnermut neqeroorummik kommunit, oqartussaasut allat imaluunniit neqerooruteqartut namminersortut suleqatigalugit pilersitsinissaq, taava isumaqatigiissummik suliaqartoqassasoq. Isumaqatigiissummi aalajangersarneqassappat sukumiisumik sullissinerit piviusut aamma atugassarititaasut taakkununga tunngassuteqartut. Allorfik isumaqatigiissutit imarisassaannut tunngaviusumik maleruagassaliorinnaavoq kisianni tamatumunnga ilutigitillugu immikkut atugassarititaasunut inissaqartitsissaaq neqeroorutip qanoq ittuunera apeqqutaatillugu.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami Naalakkersuisut pisussaatinneqarput sammisamut tunngatillugu maleruagqusanik sukumiinerusunik aalajangersaanissaminnut. Nalunaarummik suliaqarnissamut pisussaatisineq taanna ilanngunneqarpoq sammisaaq siunissamut qulakkeerniarlugu. Soorlu assersuutigalugu pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik ulloq unnuarlu katsorsaasarfimmik pilersitsisoqarpat, taava Naalakkersuisut pisussaatisineq taanna aqqutigalugu ulloq unnuarlu katsorsaasarfimmik sukumiinerusumik maleruagqusaliorinnaapput. Pisussaatisineq aammattaaq pilierarfissiivoq katsorsaanerit ingerlanneqartumut malittarisassaliornissamut.

§ 5-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami oqaatigineqarput katsorsartinnissamut neqeroorutit aallartinneqarsinnaasut. Katsorsartinnissamut neqeroorutit assigiinngitsut taakku assersuutaapput, kisianni siunniunneqarpoq katsorsartinnissamut neqeroorutit taaneqartut tamarmik periarfissartinneqassasut. Tulleriarlugit allattukkat tamanit ilanngussinngillat aamma eqqarsaatigineqarsinnaavoq piffissap ingerlanerani allanngornissaat, tassani apeqqutaalluni katsorsaasarnermi periutsit suut ilisimatusarneq tunngavigalugu pitsaanerpaamik angusaqarfiusimanerat, taamatuttaaq normu 9 periarfissaliivoq katsorsartinnissamut neqeroorutit allanik pilersitsisoqarsinnaanerani. Katsorsartinnissamut neqeroorutit assigiinngitsunut tulleriarlugit allatorneqartunut tunngatillugu paasinnittaasit annertusineqassapput. Assersuutigalugu nr. 5 tassani taaneqarput inunnik ataasiakkaanik, aappariinnik aamma ilaqutariinnik oqaloqatigiittarnikkut katsorsaanis-

samut periarfissaq. Tassani oqaaseq ilaqutariit ilaneqarsinnaassaaq aammattaaq qanigisat ilanngullugit, katsorsartinnermi angusarisassanut pisariaqarpat qanigisat ilaasa aamma peqataatinneqarnissaat.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami periarfissiissutigineqarpoq katsorsartinneq orniguttarnikkut, ullormut neqeroorutitut imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorutitut ingerlanneqarsinnaalluni. Orniguttarnikkut katsorsaannermi iliuitsit assigiinngitsorpassuusinnaapput neqeroorutit sivikinnerusinnaapput qaammammik sivisussuseqarsinnaapput, apeqqutaalluni pisariaqartitsineq aamma periarfissat piviusut. Katsorsaaneq najukkami ingerlanneqarsinnaavoq najukkani katsorsaaviit neqeroorutaat aqutigalugu imaluunniit internet aqutigalugu neqeroorutigineqarsinnaalluni. Ullormut neqeroorutit aamma assigiinngiiaarsinnaapput apeqqutaalluni pinngitsuuisinnaajunnaarnerup suunera aamma katsorsaannermi periuserineqartoq. Ullormut neqeroorutit piffissap ingerlanerani allanngortinneqarsinnaapput pisariaqartitsinernut assigiinngitsunut naleqqiussilluni. Soorlu assersuutigalugu inuup aningaasanoorluni pinnguaatinik pinngitsuuisinnaajunnaarneq ajornartorsiutiguniuk neqeroorummik allaanerumik pisariaqartitsissaaq, inummut imigassamik pinngitsuuisinnaanngitsumut naleqqiullugu. Ulloq unnuarlu uninngasarfiit pilerinneqarsinnaapput katsorsartinnissamik neqeroorummik atuisoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik annertuumik ajornartorsiuteqartut katsorsarneqarnerannut, taakkulu artorsaatigippassuk katsorsartinnermik naammassinnissinnaaneq imaanngippat ulloq unnuarlu uninngasinnaanermik periarfissaqarlutik.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq innuttaasoq aalajangersimasumik katsorsartinnissaminut piunasaqaateqarsinnaanngitsoq. Naak siunertaagaluartoq katsorsartinnissamut neqeroorutit tamarmik periarfissaassasut taava tamanna tamatigut periarfissaasinnaanngilaq. Tamatuma saniatigut katsorsartinnissamut neqeroorummi apeqqutaassaaq innuttaasup pisariaqartitaa aamma isumalluutit pissarsiarineqarsinnaasut. Tamatuma saniatigut § 13, imm. 3-mi oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut meeqqanik inuusuttunillu 18-it inorlugit ukioqartunik katsorsaannissamut aalajangersaanissaannik. Tamatumunnga tunngatillugu aalajangersagaq nalunaarutikkut maleruagassiuunneqassaaq, tassani ilanngunneqassapput angajoqqaat peqataatinneqarnissaat aamma ilaqutariit inatsisitigut pisinnaatitaaffii pillugi aalajangersakkat isiginiarneqassallutik. Meeqqanut aamma inuusuttunut inatsimmut killiliussat erseqqissarneqassapput, tassami pingaaruteqarmat erseqqissassallugu nalunaarummi taamaatumi maleruagqusatigut, meeqqanut inuusuttunullu inatsimmiittut sammisamut tamatumunnga tunngasut qaangiinnarneqannginnissaat, kisianni immikkut katsorsartinnissamut periarfissiisutaammata. Pædagogiskiusumik aamma katsorsaannerup tungaanit isiginnilluni taava siunertaqarluassaaq neqeroorutit sapinngisamik najukkami neqeroorutigineqarnissaa, taamaaliornikkut tamatumunnga ilutigitillugu qulakkeerneqassammat isumaginninnikkut soorlu asser-

suutigalugu atuarfik, ilinniarnermik imaluunniit sulinermik ingerlatsineq aamma ilaqutariinik katsorsaaneq ingiaqatigiisillugit ingerlanneqarnissaat qulakkeerneqassammata.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut atuisunut immikkut ittumik katsorsartinnissamik pisariaqartitsisunut sukumiinerusumik maleruaqqusaliornissaannik. Immikkut katsorsartinnissamik pisariaqartitsinerit tassaasinnaapput tarnimikkut napparsimasunik, tarnimikkut ineriartorsimanermikkut kinguarsimasunut katsorsaanerit imaluunniit allanut immikkut ittumik neqerooruteqarfigineqarnissamut pisariaqartitsisunik. Annertuumik tarnimikkut nappaateqartut ilaat tamatuma saniatigut pinngitsuuisinnaajunnaarsimasuupput. Akuttunngitsumik pinngitsuuisinnaajunnaarnerup nappaateqarnermi ilisarnaatit ajornerulersissinnaavai aamma innuttaasoq pineqartoq navianartorsiornerulersinnaavoq nakorsaatinik nakorsarneqarnerminik unitsitsiguni nappaateqarnermi ajornerulerneranik kinguneqartumik.

§ 6-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq pisussaatisivoq sukumiinerusumik maleruaqqusaliornissamut sammisat § 1, imm. 2-mi taaneqartut pillugit. Inatsisartut Inatsisaanni ilanngunneqarput aanngajaarniutinik sakkortuunik taaneqartartunik pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq, naak tamakkuninnga pinngitsuuisinnaajunnaarsimaneq piffissami matumani nunami maani ajornartorsiutaasutut nalilerneqanngikkaluartoq. Tamanna ilanngunneqarpoq taamaaliornikkut siunnersuummi sillimafiqineqarmat katsorsaannissamut neqerooruteqarsinnaaneq, tamanna kingusinnerusukkut pisisannngussagaluarpat. Aningaasanoorajunneq maannakkut nunami maani ajornartorsiutinngoreersimavoq, kiisalu pisariaqartitsisoqalersinnaavoq tamatumunnga neqeroorummut ilassutitut maleruaqqusaliornissaq nalunaarummik saqqummiussinikkut.

§ 7-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut pinngitsuuisinnaajunnaarneq pillugu qitiusumik ilisimasaqarfimmik pilersitsissasut, Allorfik. Tamatuma saniatigut § 11 taassumalu ataaniittut, kommunini tamani najukkani katsorsaaviit, pillugit oqaaseqaatit takukkit.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Allorfik tassaasoq immikkoortorta qaaqissuussarnermi Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup ataaniittoq.

§ 8-mut

Imm. 1-imut

Allorfiup pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaarnermik sapinngisamik pitsaarnerpaa-
mik piunasaqarnissaa qulakkeerniarlugu, tassa ilisimatusarnermik tunngaveqartumik aamma
nunani tamalaani atorveqartut nalinginnaasut nutaarnepaat atorlugit ingerlatsineq, taava Allor-
fik ataatsimiititaliamik pilersitsissaaq sammisami suliatigut ineriartornissamut
siunnersuisartussamik.

Ataatsimiititaliap inuttaasa katitigaanerat imaassaaq taakku immikkut tapertaassasut aqqis-
suusaa-nikkut aamma suliatigut ilisimasaminnik, kiisalu namminneq sammisamik iluani paa-
sisimasaqartuussallutik. Taamaattumik ataatsimiititaliami inuit sinniisuutitaasutut toqqagaasut
pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaarnermik sammisaqarnermi ilisimasaqarnermi-
kut, kiisalu susasaqarfiit akimorlugit suleqatigiinnermut katsorsaarnep sunniunneqarnissaa-
nut tapertaasinnaassallutik.

Ataatsimiititaliami kommuninit, siornatigut katsorsaarnermut neqeroorutinik atuisuusimasunit,
aannajaarniutinnik atuinermut katsorsaasartunit, soqutigisaqatigiinnit aamma allat pinngit-
suuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaarnermik sammisamut tulluurtunik ilisimasallit sinnii-
suutitatu ilaasinnaapput.

Imm. 2-mut

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup Allorfimmit ataatsimiititaliap katiterneqartup katitigaa-
nera akuersissutigissavaat.

Imm. 3-mut

Allorfik tassaavoq suleriaasissanik aamma suliat ingerlanneqartarnissaannit aalajangersaasus-
saq, taamaaliornikkut siunnersorneqarnissamut ingerlaavartumik Allorfimmit pisariaqartinne-
qartartunngortussat ataatsimiititaliap suliaanit tapertaqartinneqartassammata.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Allorfik ataatsimiititaliamut allatseqarfittut atuuttoq. Taamaalilluni Allorfiup ataatsimiinnernik imaqarniliornerit assigisaallu akisussaaffigissavai.

§ 9-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq qitiusumik aqutsisoq tassaasoq Allorfiup ulluinnarni aqunneqarneranik ingerlatsisoq. Qitiusumik aqutsisup pingaarnertut qulakkiissavaa Allorfiup suliassaasa § 10-mi taaneqartut suliarineqarnissaat, tamatumunnga ilanngullugit qulakkiisallugu najukkani qitiusumik katsorsaasarfinni suliassat naammaginartumik suliarineqartarnissaat.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq qitiusumik aqutsisup akisussaaffigigaa Allorfimmi sulisunik atorfinitsitsisarneq. Taamatuttaaq qitiusumik aqutsisup akisussaaffigaa najukkani qitiusumik katsorsaasarfiit sulisuisa atorfinitsinneqarnissaat.

Imm. 3-mut

Qitiusumik aqutsisumut piunasaqaataasoq tassaavoq pineqartup tulluurtumik ilinniarsimasuunissaa masteritut qaffasissusilimmik aamma aangajaarniutinik atuisunik katsorsaasartutut ilinniakkamik naammassisaqarsimasuussalluni. Ilinniartitaaneq taanna Allorfimmit neqeroorutigineqarpoq. Aangajaarniutinik atuisunik katsorsaasutut ilinniarneq atorfinitsinneqarnerup kingornatigut ingerlanneqarsinnaavoq. Nakorsatut imaluunniit tarnip nakorsaatur ilinniagaqareersimasutut tunngaviusinnaavoq tulluortoq, kisianni aamma bacheloritut qaffasissusilimmik ilinniarsimasut assersuutigalugu isumaginninnermi siunnersortitut, sygeplejerskitut imaluunniit pædagogitut ilinniaqarsimanerit pineqarsinnaapput masteritut qaffasissusilimmik ilinniaq-qiffiusimasut.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq pisussaatsivoq Naalakkersuisut qitiusumik aqutsisup suliassai pillugit sukumiinerusumik maleruaqqusaliornissaannut. Qitiusoqarfimmi aqutsisoq annertuumik suliassarfeqarpoq tamanna pingaarnersiorlugu inatsisissatut siunnersuummi taaneqarpoq. Naalakkersuisunut pisussaatsisineq periarfissiivoq qitiusoqarfimmi aqutsisup sulinermini sammisassaanik nalunaarutikkut malittarisassaliornissamut, tassa kingusinnerusukkut takuneqarsinnaalissappat sulinermini sammisanut tunngatillugu suli aalajangersaaqqinnissaq pisariaqartinneqartoq.

§ 10-mut

Imm. 1-imut

Uani: “*Siunissami atornerluinermut katsorsaasarnermik pilersaarutissatut siunnersuut*”, UPA 2015, ersersinneqarpoq Allorfik tassaassasoq aqutsinermi pingaaruteqartutut inissisimasusaaq, tassa siunissami katsorsaarnermik pilersaarutip piviusunngortinneqarnissaanut. Taamaattumik Allorfik tigussaasunik suliassaqtussaavoq najukkani katsorsaavinnut sammisunik aamma iliuusissanut tamakkiisunut tunngatillugu. Tamatuma saniatigut Allorfimmut siunertaavoq suliatigut aamma ilisimatusarnek aqutigalugu tunngavissat nunami tamarmi iliuusissanut tamarmiusunut tunngaviusunik ataqatigiissaarinissaq. Aalajangersakkami suliassat allattorneqarput Allorfimmut isumagittinneqartussat. Iliuseqarnermik nakkutilliineq, nalilersuineq aamma sunniutaasunik uuttortaaneq qulakkeerniarlugit suliniutit ataavartumik nalunaarsorneqartariaqarput.

Imm. 2-mut

Suliassat imm. 1-imi taaneqartut saniatigut Allorfiup suliassat arlaqartut allanut tunngasut akissusaaffigai. Taamaalilluni ilaatigut Allorfiup katsorsaarnermut nalunaarsuiffimmut paasistissanik kisitsisinik katersuineq isumagissavaa aamma toqqaasarnissanut maleruaqqusat pilersissavai kiisalu katsorsaarnermut pilersaarutitik pilersitsissalluni.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq pisussaatisivoq Naalakkersuisut najukkami katsorsaaviit sammisaannik allanngortitsisinnaanerannik siunissami tamanna pisariaqalissappat, taamatuttaaq sammisanut ataasiakkaanut imaluunniit sammisanut tamarmiusunut sukumiinerusumik maleruaqqusalior-nissamut. Taamaalillutik Allorfiup suliassai nalunaarut aqutigalugu itisilerneqarsinnaapput. Assersuutigalugu tassani pineqarsinnaapput maleruaqqusalianut, Allorfiup imm. 2 nr. 2 aamma 3 tunngavigalugit suliarisassaanut, maleruaqqusat.

§ 11-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq kommunini ataasiakkaani najukkami katsorsaavinnik pilersitsisoqarnissaa. Najukkani katsorsaaviit angissusiat naammattuusariaqarpoq katsorsaarnermut piginnaaneqarluartunik sulisulimmik atortoqarluartumillu pilersitsisoqassappat. Taamaattumik illoqarfinni tamani katsorsaaveqanngilaq, kommuninili tamani. Najukkani katsorsaaviit kommunini nunap immikkoortuini ima inissinneqartariaqassapput katsorsaaviit sapinngisamik innuttaasunik amerlasuunik katsorsartinnissamik neqerooruteqarsinnaallutik.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq erseqqissaatiginiarlugu najukkani katsorsaaviit Allorfimmut ilaasut, kisianni nunami najukkani assigiinngitsunik inissisimallutik. Taamaattumik taaku suliatik suliarisarpaat Allorfik sinnerlugu. Allorfik tassaavoq najukkani katsorsaavinnut su-

liassanik agguaassisartoq, taamatullu pinsinnaanermigut suliassarititat uterteqqissinnaallugit imaluunniit suliassatigut sammisassaat allanngortissinnaallugit. Soorlu § 13, imm. 2-mi ersersinneqartoq Allorfik pinngitsuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinnissamut akuersissummik imaluunniit itigartitsinermik aalajangiinissamut pinsinnaatitaasoq.

Imm. 3-mut

Najukkani katsorsaavinni sulisut taakkuupput toqqaannartumik innuttaasunik attaveqartartut taamaattumillu katsorsartinnissamut kajumissaarineq sulinerminni suliassaraat pingaaruteqartoq. Najukkani katsorsaaviit aammattaaq katsorsaanerup ilaa isumagisussaavaat.

Katsorsaanermik suliaqarnivik najukkani katsorsaavinni ingerlanneqarpoq, taamaattorli maleruaqqusat Allorfiup aalajangersarsimasai aallaavigalugit.

Susassaqarfiit akimorlugit suleqatigiinneq pinngitsuisinnaajunnaarsimasunik katsorsaanermut tamarmiusumut pingaaruteqarpoq minnerunngitsumillu katsorsartereernermi pilersaarutip sularineqarneranut atatillugu. Taamaattumillu tamanna najukkani katsorsaaviit sulinerminni sammisassaasa pingaaruteqartut ilagaat iliuseqarnermik taassuminnga kommunit suleqatigalugit ilanngussinissaat.

Imm. 4-mut

Inunnik pinngitsuisinnaajunnaarsimasunik katsorsaaneq imm. 3-mi taaneqartut pisortat oqartussaasui allat imaluunniit neqerooruteqartut namminersortut suleqatigalugit ingerlanneqarsinnaapput. Tassani pingaarnertut eqqarsaatigineqarput kommuni aamma najukkami peqqinnisaqarfik peqatigisallu tulluurtut allat. Neqerooruteqartut namminersortut nalinginnaasumik tassaapput namminersortut katsorsaanermik ingerlatsivinnik ingerlatsisut.

Imm. 5-imut

Najukkani katsorsaaviit suliassaat pingaarnertit siunnersuummi allaaserineqarput. Taamaattumik aalajangersakkami ilaavoq sukumiinerusumik maleruaqqusaliornissaq najukkani katsorsaaviit suliassai aalajangersarniarlugit. Periuseq taanna toqqarneqarpoq tassa soorlu eqqarsaatigineqarsinnaasoq Allorfiup suliassai allanngorsinnaasut, taamatuttaaq pisariaqalersinnaavoq najukkani katsorsaaviit sammisami ineriartorneq malillugu suliassaat allanngorsinnaasut. Pinsinnaatitsissummi taamattaaq periarfissiisoqarpoq nunap immikkoortuani sumi inissiisoqarnissaanik maleruaqqusanik aalajangersaanissaq.

§ 12-imut

Imm. 1-imut

Inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit oqariaasiuvoq nutaaq. Eqqarsaatigineqartoq tassaavoq inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit kajumissaarissasut, ilitsersuissallutik aamma katsorsaanermut innersuussisuussallutik. Kissaatigineqarpoq piffissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit nuna tamakkerlugu atuutillerinissaat. Inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit tassaasinnaapput sullissisut, ilaqutariin-

nut sullissivinni sulisut, atuarfinni aamma ilinniartinnit sulisut, peqqinnissaqarfimmi sulisut, kommunit ingerlatsiviini sulisut, oqartussaasut suliffeqarfiini allani sulisut aammattaaq namminersorlutik inuussutissarsiutinik ingerlatsisuni sulisuusinnaapput.

Inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit nammineq suliffeqarfimminni pinngitsuisinnaajunnaarnissamut pinaveersaartitsipput aamma katsorsartinnissamut kajumissaarillutik. Tamatuma saniatigut inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit katsorsartinnerup naammassereernerata kingornatigut pinngitsuisinnaajunnaarsimasuunermut uteqqinnissamut pinaveersaartitsinnermut peqataasinnaapput. Taamaattumik katsorsartinnerup naammassereernerani peqataasinnaanermut aalajangersagaq periarfissaasinnaasutut eqqarsaatigineqarpoq. Taamatut naliliinissaq sulisitsisup aamma inuup aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviusup nammineq ingerlatissavaat. Inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit suliassaat pingaarneq tassavoq pinaveersaartitsineq aamma katsorsartinnissamut kaammattuineq.

Inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit Allorfimmit atorfinitsinneqartuunngillat. Taamaattumik siunertarineqarpoq inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit suliartik suliffimminni ingerlatissagaat, tamatumunnga ilutigitillugu atorfeqartitaanerminni atugassarititaasut atuinnarlugit. Inunnik aanngajaarniutinut tunngatillugu attavinnik aaqqissuussinissaq sulisitsisunut ataasiakkaanut nammineq kajumissuseq tunngavigalugu ingerlanneqassaaq, tamanna aalajangersakkap aallaqqaataani titarnermi siullermi takuneqarsinnaavoq tassani taaneqarpoq, aaqqissuussineq tassaasoq sulisitsisut pilersissinnaasaat.

Imm. 2-mut

Allorfik pisussaavoq inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit piginnaasaat aamma sulifiup nalaani qanoq atorneqarsinnaanerat pillugit sulisitsisunik ilitsersuinissaminut.

Imm. 3-mut

Najukkani katsorsaaviit inunnut aanngajaarniutinut tunngatillugu attaveqaataasunut attaveqartassapput tapersorsorlugit ilitsersorlugillu. Tamanna ataatsimeeqatigiinnikkut najukkami katsorsaavinni ingerlanneqarsinnaavoq imaluunniit allatut iliortarnikkut.

Imm. 4-mut

Inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit pisortat suliffeqarfiutaanni atorfeqartuusariaqanngimmata tamatumalu kinguneranik Pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi tamanna pillugu maleruaqqusat tunngavigalugit nipangiussisussaataitanngimmata, taakku nipangiussisussaataitanissamik pisussaaffilerneqassapput. Taamaattumik siunnersuummi aalajangersagaq ilanngunneqarpoq inuit aanngajaarniutinut tunngatillugu attaviit nipangiussisussaataitanissaat paasissutissanut tunngatillugu, tassa inuttut aanngajaarniutinut tunngatillugu attaveqaataasutut suliagarnerminut atatillugu ilisimalersimasatik pillugit. Inuk nipangiussisussaataitanermik pisussaaffilerneqarpat, taava § 50 Kalaallit Nunaanni Pinerluttulerinermi Inatsimmiittoq taamatut atuutilissaaq, tak. Pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27, imm. 4, matuma ataaniittoq takuuk.

Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip § 27-ia Pinerluttuleri-nermi Inatsisip § 50-ianut innersuussivoq aamma aalajangersakkamut matumunnga. Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit assersuuteqarpoq, paasissutissat suut nipangiussisussaannermit ilaatinneqartunut tunngatillugu. Paasissutissat inunnt pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik ajornartorsiuteqartunut imaluunniit inuttut atugarisanut allanut tunngasut, inuup aanngajaarniutitut tunngatillugu attaveqaataasup aanngajaarniutitut tunngatillugu attavittut suliani aqquutigalugu pissarsiarisai nipangiussisussaataannermit ilaapput. Nipangiussisussaataaneq imatut paasineqassaaq paasissutissat nipangiussisussaataannermit ilaasut allanut ingerlatseqqissallugit inatsisinik unioqqutitsineruvoq. Inuup, pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik ajornartorsiuteqarnini pissutigalugu inummut aanngajaarniutitut tunngatillugu attaveqaataasumut saaffiginnittup, tatigisinnaasariaqarjaa paasissutissat tamakku ingerlateqqinneqannginnissaat. Taamaattumik inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit paasissutissat nipangiussisussaataannermit ilaasut suleqatiminnuunniit imaluunniit pisortaminnt ingerlateqqissanngilaat. Taamaattorli paasissutissat nipangiussisussaataannermit ilaasut ingerlateqqinneqarsinnaapput, inuk nammineerluni tamatumunnga akuersissuseqarpat. Maleruaqqusat tamakku pissutsinik maleruagassaliortut, tassaapput ingerlatitseqqinneq pissappat akuersissuteqarsimaneq avaqqullugu, pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 28-imi aamma inuk pillugu paasissutissanut inatsimmi §§ 7-imi aamma 8-mi. Tamatumani pineqartut ilagisinnaavaat soqutigisat nalilersornerisigut, tamanna naatsumik imatut nassuiaaserneqarsinnaavoq ingerlatitseqqinneq periarfissaavoq, inuinnartut imaluunniit pisortaqarfittut soqutigisat inummut pineqartumut paasissutissat pillugu mianerininnissamut erseqqilluinnartumik annertunerujussuuppata. Inatsimmi allami paasissutissanik ingerlatitseqqiinissamut pisussaaffeqartoqarsinnaavoq, assersuutigalugu pineqartoq 18-it inorlugit ukioqarpat.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq inuit aanngajaarniutitut tunngatillugu attaviit ilinniartitaanermik ingerlatsisimanissaat Allorfimmit neqeroorutigineqartumit. Ilinniartitaanerup taassuma assigaa maannakkut atuuttumik immikkoortoq (modul) 1 aamma 2 sundhedsstyrelsi imigassanik ajornartorsiuteqartunik katsorsaasartutut ilinniartitaaneq ingerlataa, pinngitsuuisinnaajunnaarnernut sammisanut allanut aamma nunami maani pissutsinut immikkut ittunut naleqqussagaq. Allorfik akisussaassuseqarpoq ilinniartitaanerup ingerlaavartumik nutarterneqartarnissaanut aamma maani nunami pissutsinut naleqqussarneqarnissaanut.

Tamatuma saniatigut inuit ataasiakkaat pillugit paasissutissat nuunneqarsinnaasut suliarineqartarnerat sullissinermilu ileqqorissaarneq pillugu pisariaqartumik ilitersuisoqarnissaa qulakkeerneqartariaqarpoq.

§ 13-imut

Imm. 1-imut

Katsorsartinnissamat qinnuteqaat Allorfimmut ingerlatinneqassaaq. Katsorsartinnissamat innersuussineq nalinginnaasumik kommuni aqqutigalugu ingerlanneqassaaq, tassa iliuutsumut tunngatillugu ataqatigiissitsineq pingaartuummat aamma kommuni tassaamat katsorsartinnerup kingornatigut pilersaarummut tunngatillugu innuttaasumit ikiuisussaaq. Taamatuttaaq sulisitsisunut taamatut kissaateqartunut periarfissaavoq, Allorfik isumaqatigiissutigisinnaallugu toqqaannartumik innersuussinissamat. Taamatuttaarlu innuttaasut illoqarfinni Allorfimmik peqarfiusuni toqqaannartumik saaffiginnissuteqarsinnaapput katsorsartinnissamik kissaateqarlutik.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Allorfik tassaasoq aalajangersaasussaaq, tassa pineqartup sumi aamma qanoq katsorsartinnissamat neqeroorfigineqarsinnaaneranut aalajangerneqartunut tunngatillugu. Toqqaaneq imatut ingerlanneqartarpoq innuttaasup katsorsartinnissamat qinnuteqarniartup, toqqaanissamat immersugassaaq immersussavaa taanna elektronikiusumik Allorfimmut nassiunneqassaaq, tamatuma kingornatigut katsorsartinnissaaq pillugu aalajangersaassalluni. Taamaaliornikkut nuna tamakkerlugu assigiimmik toqqaasoqartarnera qulakkeerneqassaaq. Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissamat itigartitsinermi itigartitsinermit pissutaasoq tunngavilersorneqassaaq. Pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu maleruaqqusat naapertorlugit itigartitsineq tunngavilersuutigisarlu oqaatigineqaannarsinnaavoq, kisianni pinngitsuuisinnaajunnaarnermut katsorsartinnissamat qinnuteqaateqartup tamanna kissaatigippagu taava tunngavilersuut allaganngorlugu sularineqassaaq. Naammagittaalliutitut suliassanngortitsisinnaaneq imaluunniit ombudsmandimut ingerlatitseqqissinnaaneq mianeralugit, tamatigut pitsaanagerarpoq itigartitsinerup allanngorlugu nalunaarutigineqarnissaa. Tamatuma saniatigut naammagittaalliorsinnaanermit periarfissat pillugit ilitersuisoqassaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami ilanngunneqarput aalajangiinissamat tunngavissat pingasut, tassa katsortittoqassanersoq aalajangissagaanni aamma katsorsartinnissamat neqeroorummik toqqaanissamat:

- 1) Siullertut pingaarnertullu neqeroorummut apeqqutaassaaq inuup pisariaqartitsinera. Soorlu § 1, imm. 2-mi taaneqartoq pinngitsuuisinnaajunnaarneq pineqassaaq katsorsartinnissaaq eqqarsaatigineqassappat. Neqeroorummut aammattaaq apeqqutaassapput isumalluutit atorneqarsinnaasut, tassaasinnaasut aningaasatigut isumalluutit taamatullu katsorsaanissamik neqeroorutit pilersinneqareersut. Tassa innuttaasup neqeroorummik tunineqarnissaanut ilaatigut apeqqutaassapput katsorsartinnissamat pisariaqartitsineq, isumalluutit aamma piffissami tassanerpiaq katsorsaanissamat periarfissat.
- 2) Katsorsaanermi iliuuseq, soorlu peqqissuseq pillugu katsorsartinnertut allatulli, aqqissuusaavoq “stepped care model” (killiffilersukkamik), tassa tamatigut annikinnerpaamik akornusiiffiusumik sunniuteqarluartussatulli naatsorsuutigineqartumik katsorsaasoqartarpoq.
- 3) Toqqaanissamat tunngavissat pingajuat tassaavoq katsorsartinnissamat neqeroorut innuttaasup angerlarsimaffianut qaninnerpaaq tunniunneqassasoq. Anguniarneqarpoq katsorsartin-

nissamut neqeroorut tunniunneqartussa q pineqartup najugaqarfianiissasoq, kisianni tamanna tamatigut periarfissaasinnaangilaq. Katsorsartinneq najukkami ingerlanneqarpat ajornannginnerusarpoq soorlu assersuutigalugu ilaqutariinnik katsorsaaneq aamma ingerlanneqarnerani iliuusissat allat aallartissallugit. Tamatuma saniatigut susassa qarfiit akimorlugit suleqatigiinneq ajornannginnerulissaaq taamatuttaaq innuttaasup inuuniarneranut tunngatillugu piareersarneq ajornannginnerulissalluni, pinngitsuuisinnaajunnaarnerup qimannerani inuuniarnermut aamma katsorsartereernerup kingornatigut iliuusissanut ajornannginnerusumik ingerlaqqinnissaq.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq Naalakkersuisunut piginnaatitsivoq katsorsartinnissamut neqeroorutiniq tunniussisarnermi tunngavissanik sukumiinerusunik aalajangersaanissamik. Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq Naalakkersuisut periarfissinniarlugit aalajangiinermi tunngavissanik amerlanerusunik aamma immaqa piviusorsiornerusunik, tassa inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqarsimasunut sanilliussilluni. Tassami aalajangiinermi tunngavissat inatsisissatut siunnersuummi ilanngullugit allanneqartut naliliiginnarnissamut annertuumik inissaqartitsimmata. Taamaattumik piffissap ingerlasup ingerlanerani pisariaqarsinnaavoq suli erseqqissaaqqinnissaq inuup qaqugu pisariaqartitsineranut tunngatillugu, tamatumunnga ilanngullugu suli erseqqissaaqqillugu inuup katsorsartinnissamut neqeroorummut peqataanissaanut qanoq pisoqassanersoq. Tassa inatsisissatut siunnersuummi oqaatigineqarmat katsorsartinnissamut neqeroorummik tuneqarnissaq aamma toqqaanissaq ilaatigut aalajangerneqassasoq katsorsartinnissamut periarfissat aallaavigalugit, taava pisariaqarsinnaavoq suli maleruaqqusaliussalluni inuup katsorsartinnermut peqataanissaanut periarfissat suut pigineqarnissaannut tunngasunik.

§ 14-imut

Imm. 1-imut

Siunnersuummi ersersinneqarpoq siullermik innuttaasut ataasiakkat pisariaqartitaat aamma pi-umasaqaataat immikkut nalilersorneqassasut. Aalajangersakkami nangillugu ilanngunneqarpoq katsorsartinnissamut neqeroorut pineqartoq suleqatigalugu ingerlanneqassasoq. Inuup katsorsartinnissamik kissaateqarnera aamma katsorsartinnissaminut kajumissuseqarnera, katsorsartinnerup pitsaasumik inerneqarnissaanut qitiusutut isigineqarpoq. Katsorsaanerami taamatuttaaq inuit ataasiakkaat eqqarsarsinnaanermut, nalilersuisinnaanermut, takorluuisinnaanermut aamma ilikkagaqarsinnaanermut piginnaasai aallaavigineqassapput. Tamatumani ilanngunneqarput kajumissuseqalernissamut nassaarniarneq, tarnip pisussai atorlugit oqaloqatigiinneq inooqataanermullu sungiusarneq. Allorfik tassaavoq akisussaaffeqartuusooq inuit ataasiakkaat pissuserisaat tunngavigalugu naliliinerup inuup pineqartup pisariaqartitai aamma pi-umasaqatai tunngavigalugit ingerlanneqarnissaanut.

Imm. 2-mut

Inuup ataatsimoortumik qanoq inissisimanagera pillugu paasiniaaneq siullerpaatut inuk pineqartoq oqaloqatigalugu ingerlanneqassaaq. Taamatuttaaq paasiniaaneq ingerlanneqarsinnaavoq inuk pineqartoq pillugu ilisimasani allanik pissarsiniarnikkut. Paasiniaanermit paasissutissat pissarsiarineqartut Pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik Nuna Tamakkerlugu Nalunaarsuiffimmut ilanngunneqassapput. Suliaq taanna inunnik aanngajaarniutinut tunngatillugu attaveqaataasunik ingerlanneqarsinnaavoq, kisianni nalinginnaasumik najukkami katsorsaavinni sulisunit ingerlanneqartassaaq. Aammattaaq matumani Allorfik tassaavoq inuup qanoq inissisimaneranut paasiniaanissamut akisussaaffeqartuusoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami pineqarpoq katsorsartinnissaq sioqqullugu kommunimut tunngasut. Taamaallutik oqaatigineqarput paasiniaanerup takutippagu katsorsartinneq sioqqullugu iliuuseqartoqarnissaa, taava kommunimi iliuusissat pillugit pilersaarummik suliaqartoqassaaq katsorsartinneq kissaatigineqartut tunngavigalugit sunniuteqarnissaanut piumasaqaataasunik. Katsorsartinneq sioqqullugu iliuuseqarnissaaq pisariaqarsinnaavoq, inuk inuttut atugarisamigit allanik ajornartorsiuteqarpat ima artornartigisunik, pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsartinneq sunniuteqarsinnaanani. Pineqarsinnaapput aammattaaq ilaqutariittut ajornartorsiutit imaluunniit ajornartorsiutit ineqarnermut tunngasut, tamakkulu akornutaasinnaapput katsorsartinneq iluatsilluartumik kinguneqarnissaanut. Tassani susassaarfiiit akimorlugit suleqatigiinneq pingaaruteqartorujussuanngoreerpoq, tassa nalinginnaasumik oqartussaassuseqarfiit assigiinngitsut akornanni iliuuseqartariaqarneq pisariaqalersinnaammat.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkamik pineqarpoq katsorsartinnissaq sioqqullugu peqqinnissaqarfimmut tunngasut. Oqaaseqaatit § 14, imm. 3-mut matuma siulianiittut taamatuttaaq aalajangersakkami matumani atuupput.

Imm. 5-imut

Iliuserisassat imm. 3-mi aamma imm. 4-mi taaneqartut sapinngisamik katsorsartinnissaq sioqqullugu aallartinneqassapput. Tamatumani tamanna nalilerneqarpat siunertaqarluarnerususatut ittoq, taamaattoq katsorsartinneq siornatigut katsorsartinneq aallartinneqarsinnaavoq katsorsartivinnerup aallartinneqarnut ilutigitillugu.

Imm. 6-imut

Kommuni katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarummik pilersitsissaaq. Tamatumani aallaavigineqarpoq katsorsartinneqarnissaanut tamatumani piumasaqaataanissaa. Taamaalluni katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarut innersuussinermik ingerlatsinnerup ilagivaa. Taamaattorli pingaaruteqarpoq allaffissornikkut iliuuseqarnissamik utaqqisaqarneq, tamanna tasaanngitsoq katsorsaanerup aallartinneqarnut kinguarsaataasoq. Siunertaqarluartumik katsorsartereernerup kingornatigut iliuuseqarnerup saniatigut ajornartorsiutinik aaq-

qiiniarneq isumaqartorujussuuvoq katsorsartinnissamut neqeroorutininik atuisunut tamanut atuumassuteqartoq, kisianni ingammik atuisunut mianerisassaasunut.

Katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarut tassaavoq pilersaarut katsorsartinnerup naam-massineqarnerata kingornatigut aallartinneqartussa. Imaassinnaavoq inuk AA-ni ataatsimiit-tarnernut imaluunniit iliuusissanut allanut peqataasassasoq, inuup pinngitsuuisinnaajunnaarsi-manermut uteqqinnginnissaanut ikiuutaasussat. Katsorsartereernerup kingornatigut pilersaa-rummut aammattaaq ilaasinnaapput ineqarnermut tunngatillugu allannngortitsinissamut piler-saarutit, ilaqutariinnermut tunngatillugu allannngortitsinerit, sulinermut tunngasut assigisaalu. Qulakkeerniarlugu atuisup ataatsimut inissisimaneranut pissutsit suleqatigiissutigineqarnis-saat, taava kommunit, peqqinnissaqarfimmi oqartussaasut aamma Allorfiup akornanni suleqa-tigiinnermut isumaqatigiissutit suliarineqassapput, tak. § 15.

§ 15-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq susassa qarfiit akimorlugit iliuuseqarnerup pisariaqassu-sia. Taamaattumik pisussaaffiliisumik suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutit suliarineqassap-pup, tassani erseqqissarneqassapput akisussaassuseqarfiit agguartaarnerat taakkulu innuttaasu-mut iluaqutaassapput. Aalajangersagaq, innuttaasup sapinngisamik pitsaanerpaamik katsorsar-tinneqarnissaa qulakkeerniarlugu, suleqatigiinnissamik piumasaaqateqarnermut takussutissaa-voq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq kommunit oqartussaasuisa aamma Allorfiup akor-nanni suleqatigiinnermut isumaqatigiissutinik atsiortoqassasoq. Ataatsimoorluni anguniagaq sulissutigissagaanni anguniagassat aamma anguniakkamut killiffinnut uuttuutissat allagan-ngortinneqassapput. Suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutip taassuma qulakkiissavaa suleqa-tigiinnerup eqaatsumik aamma sapinngisamik ajornaatsumik ingerlanissaa. Tamatumunnga i-lutigitillugu innuttaasut ataasiakkaat ataqatigiittumik katsorsartinnermik aamma katsorsarte-reernerup kingornatigut ingerlatsinissaannut periarfissat pitsaanerpaat qulakkeerneqassapput.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq peqqinnissaqarfimmi oqartussaasut aamma Allorfi-up akornanni suleqatigiinnermut isumaqatigiissummik atsiortoqassasoq. Tassani imm. 2-mi taaneqartut assingi atuupput. Maannakkut peqqinnissaqarfimmut tunngasut aaqqissuussaana-malillugu tamatumunnga tunngatillugu Nunap Immikkoortuini Aqutsisut peqqinnissaqarfim-mi oqartussaasutut isigineqassapput.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq ukiut affakkaarlugit kommunit oqartussaasui taa-matullu aamma peqqinnissaqarfimmi oqartussaasut nunap immikkoortuani aqutsisuniittut a-taatsimeeqatigineqartassasut suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutit pillugit. Aalajangersak-

kami qulakkeerneqassaaq anguniakkatut aalajangersarneqarsimasut malitseqartinneqarnissaat tamatumunnga ilanngullugit immaqa iliuusissanik piviusunik allanngortitsinerit, anguniakkatut aalajangersakkanik angusinissamut iluaqutaasussanik.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami Naalakkersuisut pisussaatinneqarput susassa qarfiit akimorlugit iliuuseqarnermut aamma suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutinut §§ 15 aamma 16 naapertorlugit pilersinneqartunut sukumiinerunik maleruaqqusaliornissaminnut.

§ 16-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq susassa qarfiit akimorlugit aamma suliassa qarfiit akimorlugit najukkami katsorsaavinni, kommunip aamma najukkami peqqinnissa qarfiup akornanni suleqatigiinnermik pilersitsisoqassasoq. Suleqatigiinneq atorneqarsinnaavoq pitsaaliuinnermut aamma katsorsaannissamut periarfissat pillugit ataatsimut isiginnilluni oqallinnernut, kiisalu immersueqatigiinnissamut atorneqarsinnaallutik nammineq sulianut tunngatillugu pitsannguutaasinnaasunik. Suleqatigiinneq periarfissiisaaq suliamut tunngatillugu isiginneriaatsinik arlaqarnerusunik peqalernissamut inunnik ataasiakkaanik nalilersuinnermut tunngatillugu.

Aalajangersakkami qulakkeerneqassaaq kommunit ataasiakkaat, najukkami peqqinnissa qarfiup aamma najukkami katsorsaavinni suleqatigiinnerat. Inuit ataasiakkaat pillugit suleqatigiinnermi pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit aamma inuk pillugu paasissutissanut inatsimmi paasissutissat isertuussassat pillugit ingerlatitseqqinnissamut maleruaqqusat isiginiarneqassapput. Aalajangersakkat malillugit paasissutissat isertuussassat ingerlateqqinneqannginnissaat pingaarnertut maleruaqqusaavoq. Taamaattorli ingerlatitseqqinnissaq ajornanngilaq pineqartoq ingerlatitseqqittoqarsinnaaneranut akuersisimappat. Aalajangersakkat taakku pillugit itisilernerneqarnissaannut innersuussutigineqarput suleqatigiinnermi pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi §§ 28-33 aamma inuk pillugu paasissutissanut inatsimmi §§ 5-8.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq oqartussaasut allat imaluunniit namminersortutut ingerlatsisut susassa qarfiit akimorlugit ataatsimiinnermi peqataatinneqarsinnaapput, taakku inummik assigiinngitsumik isiginnilersinnaanermut pingaaruteqartuusinnaappata. Siunertarisaq tassaavoq inuup pisariaqartitaanik tamakkiisumik paasinninnissaq aamma isiginnilernissaq. Siunnersuummi taaneqarpoq suleqatigiinnermut taamatuttaaq peqataasinnaasut Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik aamma politiit, taakku suleqatigiinnermi peqatigissallugit nalinginnaasuusinnaapput, kisianni aammattaaq allat tulluurtutut isigineqarsinnaallutik. Assersuutigalugu taanna tassaasinnaavoq maannakkut sulisitsisorisaq, ilaqutaq imaluunniit ikinngut, imaluunniit aallat paasissutissanik tunniussisinnaasut.

Inuk nammineerluni susassaqrarfiit akimorlugit ataatsimiinneranni peqataassanersoq najukkami katsorsaavimmit inuk pineqartoq isumasioqatigalugu aalajangerneqartarsinnaavoq. Eqqarsaatigineqarsinnaavoq suliat ilaanni isuma pitsaasuusinnaasoq aalajangiinnermut atatillugu ilaqutariinnik isumasioqatigiissitsineq isumassarsiorfigissallugu. Ilaqutariinnik isumasioqatigiissitsineq pingaarnersiorlugu tassaavoq ilaqutariit aamma attaveqarfigisartakkt allat peqataatinneqarnerat katsorsartinnissamik neqerooruteqarnerup aallartinnissaanut aalajangernermi.

Maannakkut susassaqrarfiit akimorlugit kommunini ataatsimiititaliat pioreerput, ilaatigut suliat susassaqrarfiit akimorlugit suleqatigiinnermut ataatsimiititaliaq aamma ilaatigut pitsaaliuinnermut ataatsimiititaliaq. Siunnersuummi piumasaqaatigineqanngilaq ataatsimiititaliamik suliallamik pilersitsisoqarnissaa ileqqoreqqusaligassamik assigisaannillu, kisianni aalajangersakkami piumasaqaataavoq suleqatigiinnermik pilersitsisoqassasoq. Ataatsimiititaliat allat ilaasa aaqqissuunneqarnerat atorineqarsinnaalluassaaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq najukkami katsorsaaviit tassaasut ataatsimiigiaqqusinissamut akisussaasuusut.

§ 17-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu katsorsaanermik nalunaarsuiffimmik pilersitsissasut. Nuna tamakkerlugu katsorsaanermik nalunaarsuiffimmik pilersitsiartorneq atortussaavoq pingaaruteqartoq siunissami katsorsaanermut piffissap ingerlanerani angusat takusinnaanissaannut katsorsartinnermut neqeroorutit suunerannut naleqqiussilluni aamma pinngitsuuisinnaajunnaartarnerup qanoq annertutigisimaneranut tunngatillugu. Naatsorsueqqissaarnermi kisitsisit amigaataanerisa ajornartippaa pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut tunngatillugu katsorsaanerit qanoq kinguneqarsimanerannik ilisimasaqarnissaaq. Siunissami katsorsaanerup ineriartortinneqarnissaanut pisariaqarpoq atortunik katersuineq, taamaalilluni inuit pinngitsuuisinnaajunnaarsimasut qanoq amerlatiginerat takuneqarsinnaaniassammat, tassa katsorsarneqartut, pinngitsoorsinnaajunnaarneqartartut suuneri, qanoq annertutigineri, kiisalu pinngitsuuisinnaajunnaarnerup nappaateqarnerup aamma inuttut atugarisat imminnut ataqatigiinnerat aammattaaq katsorsaanerup sunniuteqarnera. Taamaattumik katsorsaanerup naammassinerata kingornatigut nalunaaruteqartarnissaaq pisariaqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq Naalakkersuisunut piginnaatitsivoq nalunaaruteqartarneq aamma nalunaaruteqartarnermut atortut pillugit sukumiinerusumik maleruaqqusaliorinissaannik, ingerlatsinermik isumaginninnissamut aamma kisitsisinik paasissutissanik katersuinnermut.

Naak sammisaq paasissutissat inunnut tunngasut suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi maleruaqqusat tunngavigalugit malittarisassaqtartinneqaraluartut, taava pisariaqalersinnaavoq suli malittarisassalioqqinnissaq. Piginnaatitsineq periarfissalivoq nalunaarut aqutugalugu maleruaqqusanik aalajangersaanissamut.

§ 18-imut

Imm. 1-imut

Katsorsartinnerup ingerlanera tamakkerlugu nuna tamakkerlugu katsorsaaneermik nalunaarsuiffimmi uppersaasarsorneqartussaavoq. Taamaattumik katsorsaaneermik ingerlatsisartut tamarmik tassunga nalunaaruteqartassapput. Piumasaqaataavoq katsorsaaneermik nalunaarsuiffimmut nalunaaruteqartarnissaq. Piumasaqaat innuttaasunik pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunik katsorsaaneermik suliaqartunut tamanut atuuppoq. Tassa imaappoq katsorsaaneq pisortanit ingerlanneqartoq aamma inunnik namminersortunik katsorsaasartunik kiisalu katsorsaavinnik. Taamaattumik tamanna aammattaaq atuuppoq katsorsaasartunut Allorfiup avataani katsorsaaneermik suliaqartartunut. Katsorsaaneerup aallartinnerani nalunaaruteqartoqartassaaq aamma katsorsaaneerup ingerlanneqarnerata naammassinerani.

Nalunaaruteqartarnerit pisassapput paasissutissat inunnut tunngasut ingerlateqqittarnerat pillugu maleruaqqusat qaqugukkulluunniit atuuttut malillugit, tassa inuk pillugu paasissutissanut inatsimmiittut aamma pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmiittut naapertorlugit.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq katsorsaaneerup naammassineqarnerpat qaammatit 6-it qaangiuppata nuna tamakkerlugu katsorsaaneermik nalunaarsuiffimmut katsorsaaneerup sunniutai pillugu nalunaaruteqartoqartassasoq. Tamatumani aammattaaq pineqarput pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaaneermik ingerlataqartartut tamarmik.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq piumasaqaat tassaasoq kommunit katsorsartinnerup naammassinerata kingorna qaammatit 3-t aamma 12-t qaangiunnerini katsorsaaneerup sunniuteqarneranik nalunaaruteqartassasut. Kommunit nalunaarutaanni ilanngunneqassapput inuit kommunimi pineqartumit katsorsartinnissaminnut innersuunneqarsimasut. Inuk kommuni qimallugu nuussimappat, taava kommunip nuunnermi qimatap kommunimut nuuffigisaanut paasissutissat ingerlateqqissavai, tamatuma kingorna nalunaarsuineq tassangaanniit ingerlanneqassaaq. Paasissutissat nuna tamakkerlugu katsorsaaneermik nalunaarsuiffimmiittut nipangiussisussaatitaaneermik illersugaapput taamaallaallu kisitsisinik naatsorsueqqissaarnermi ator-neqartussaallutik, tamatumalu kingunerisaanik pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaaneermik sammisaq pillugu ineriartortitsinermut.

§ 19-imut

Imm. 1-imut

Sulisunik ilinniartitsineq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanermit sammisami immikkoortuummat pingaaruteqartoq siunnersuummi piomasagaatigineqarpoq, inuit najukkani pinngitsuuisinnaajunnaarnermut katsorsaavinni katsorsaanermit suliaqartut ilinniartinneqar-nissaat. Piomasagaataavoq ingerlaqqiffiusumik akunnattumik sivisussusilimmik ilinniagaqar-simanissaq ilinniartitaanerup tulluurtup iluani. Taakku tassaasinnaapput perorsaasutut, isuma-ginninnermi siunnersortitut, ilinniartitsisutut, peqqissaasutut, tarnip pissusaanik ilisimasalittut ilinniagaqareersimaneq imaluunniit ilinniartitaanerit assingusut, tassani inunnik sullissinermik misilittagaqarluni.

Imm. 2-mut

Inummik ingerlaqqiffiusumik akunnattumik sivisussusilimmik ilinniarsimasumik atorfinitsit-sinissaq periarfissaqanngippat, taava pikkorissusillit allat ingerlaqqiffiusumik akunnattumik sivisussusilimmik ilinniarsimangitsut atorfinitsinneqarsinnaapput, taakku piginnaasaat tama-tumunnga naleqquppata. Matumani eqqarsaatigineqarpoq inuit siunnersuisutut assistentitut, i-nunnik sullissinermi siunnersuisutut ilinniarsimasut, peqqissutsimut assistentit ilinniartita-a-nernilu assingusuni ilinniarsimasut.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap aalajangersarpaa kikkut tamarmik najukkani katsorsaavinni katsorsaaner-mik suliaqartut, aanngajaarniutunik atuisunik katsorsaasutut ilinniakkamik ingerlatsissapput. Allorfik tassaavoq ilinniartitaanermit taassuminnga neqeroorteqartuusoq. Tamatigut periar-fissaanaviangilaq inunnik aanngajaarniutunik atuisunik katsorsaasutut ilinniarnermik naam-massinissimasunik atorfinitsitsisoqarsinnaanera. Taamaattumik ilinniarneq atorfinitsinneqar-nerup kingornatigut ingerlanneqarsinnaavoq.

Imm. 4-mut

Allorfimmit ilinniartitaanerit allat, aanngajaarniutunik atuisunik katsorsaasutut ilinniakkamik, tak. imm. 3, allaanerusut akuersissutigisinnaavai. Tassani pineqarsinnaapput ilinniartitaanerit allat, taakku qaffasissusiat aanngajaarniutunik atuisunik katsorsaasutut ilinniakkatut ippat ima-luunniit qaffasinneruppat.

§ 20-mut

Imm. 1-imut

Maluginiarneqarpoq sulisut sorliit katsorsaanerit apeqqutaalluni nakkutilliinissamut pisussaaffiit assigiinnginnerat.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik najukkani katsorsaavinni atorfilinnit peqqissutsimut tunngasu-nik ilinniarsimasunik ingerlanneqartunik aamma inunnit allanit peqqissutsimut tunngasunik i-linniarsimasunik katsorsaarnermit suliaqartunik nakkutilliisuvoq, qanorluunniit namminer-

sortuni imaluunniit pisortanit tamanna ingerlanneqarpat. Peqqinnissaqarfiup aqunneqarnera, aaqqissuussaanaera kiisalu peqqinnissamut tunngasutigut sullissisut aamma tarnip pissusaanik ilisimasallit pillugit Inatsisartut inatsisaanni aamma Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup sulinera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni takuneqarsinnaavoq, peqqinnissamik ilinniarsimasut peqqinnissaqarfimmi suliaqarnerat aammattaaq peqqinnissaqarfiup avataani namminersortunilu suliaqarnerat Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup suliaqarfiinut ilaasut. Nakkutilliinermi pineqarput suliaqarneq immikkut inatsisitigut peqqinnissaqarfimmi sulisussatut akuerisaasunit ingerlanneqartoq aamma peqqinnissamik suliaqarneq peqqinnissamut ilinniarsimasunit sulisunit allanit, akuersissuteqanngitsunit, ingerlanneqartoq.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmut ingerlatseqqinneqarsinnaasunut assersuutitut taaneqarsinnaapput imigassamik kingunerlutsitsinermik katsorsarneqarnermut nakorsaaitortinneqarlunilu katsorsarneqarnermut tunngatillugu naammagittaalliutit Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmit Danmarkimi Patientombudimut ingerlatseqqinneqartartut.

Matumani aammattaaq eqqumaffigineqassaaq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsaanermi nakorsaasersuineq taamaallaat peqqissutsimut suliaqarnissamik ilinniarsimasunik suliarineqarsinnaammat piviusumik nalilersuereer neq tunngavigalugu. Taamaattumik 'aalajangersimasumik' katsorsaaneq ingerlanneqarsinnaanngilaq innuttaasumik nalilersueqqaartoqartinagu. Tamatumunnga ataatillugu taamatuttaaq erseqqissaatigineqassaaq peqqissutsimik suliaqarnissamut ilinniarsimasunik atorfinitsitsinissaq pisariaqartussaassasoq innuttaasunik pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunik nalilersuisinnaanermut tunngatillugu, soorlu taakku imerajunnerup kinguneranik takorruuippata imaluunniit kingunerlutsitsippata.

Nakkutilliinerup Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup peqqinnissakkut sulineq tunngavigalugu ingerlatarisaata saniatigut, Allorfik aammattaaq nakkutilliinissamut pisussaaffeqarpoq. Tamanna § 10, imm. 1-imi, nr. 2-mi aamma nr. 4-mi ersersinneqarpoq. § 10, imm. 1, nr. 2-mi ersersinneqarpoq Allorfup pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut tunngatillugu iliuuseqar neq aaqqissuulluakkamik nakkutilliisuuffigigaa aamma nalilersuiffigalugu. Aaqqissuulluakkamik nakkutilliineq aamma nalilersuineq assersuutigalugu tassaasinnaavoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut tunngatillugu iliuuserisanik assigiinngitsunik nakkutilliineq pitsaassutsimik misissuiner mut assingusumik. § 10, imm. 1, nr. 4-mi ersersinneqarpoq Allorfimmit qulakkeerneqassasoq katsorsaanermut neqeroorutigineqartut assigiinngitsut, katsorsaanermut neqeroorutit pillugit isumaqatigiissutini killiussatut aalajangersakkat tunngavigalugit ingerlanneqartussaasut, tak. § 4, imm. 2.

§ 21-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq katsorsartinnissamut neqeroorummik itigartinneq Isumaginninnermi Naammagittaallieqartarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaasoq, Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanaeralu pillugit Inatsisartut peqqussutaat

nr. 11, 12. november 2001-imeersumi maleruaqqusat naapertorlugit, tamatuma kingornatigut allannguutit malitsigitinneqartut uani Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 14 6. juni 2016-imeersumi, taamatutaaq allannguutit malitsigitinneqartut uani Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 47, 23. november 2017-imeersoq, taanna taamatutaaq Inatsisartut peqqussutaannit nr. 11, 12. november 2001-imeersumik allanngortitsineruvoq. Inatsisip allannguutaasup kingulliup suliareqqitassanngortitsinermut kingusinnerpaamik piffissarititaa-soq sapaatit akunnerinit 4-nit 6-inut sivitsorpaa.

Imm. 2-mut

Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmit aalajangerneqartoq inaarutaasumik aalangiineruvoq, taamaattumillu allaffissornikkut oqartussaasunut allanut ingerlateqqinneqarsinnaassanani.

§ 22-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami pineqarput sullinneqarnermut maalaarutit Allorfimmut ingerlatsinneqarsinnaasut. Sullinneqarnermut naammagittaalliutini pineqarpoq oqartussaasut suliarisaat aalajangersaanernut suliarisanut tunngasuuteqanngitsut. Sullinneqarnermut naammagittaalliutit aammattaaq taaneqartarput ingerlatsivinnik ingerlatsinerit piviusut taakkulu arlalissuusinnaaput.

Soorlu assersuutigalugu sullinneqarneq pillugu naammagittaalliut tassaaq katsorsartinnissap aallartinnissaata tungaanut sivisuumik utaqqisimaneq pillugu naammagittaalliut, eqqunngitsumik siunnersorneqarneq aamma ilitersorneqarneq pissutigalugit pineqartup tusaa-neqanngitsutut misigineranut tunngasut imaluunniit pissutsit tamatumunnga assingusut.

Naammagittaalliutigineqartoq nammineq kissaatigisamit allaanerusumik katsorsartinnissamik neqeroorfigineqarnermut tunngappat, taava aammattaaq tamanna sullissinermut naammagittaalliutaavoq. Tassa imaappoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnissamut itigartinneqarneq aalajangiineruvoq, tamatuma akerlianik katsorsartinnissamik qanoq ittumik neqeroorfigineqarneq tassaaq, sullissinerup neqeroorutigineqartup qaffasissusianut apeq-qummut tunngasoq.

Sullissineq pillugu naammagittaalliuteqartarnermut aqqissuussinerup Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmi aqqissuussinerup atorneqartup assigaa.

§ 23-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Allorfimmik pilersitsinermut, ingerlatsinermut aammalu najukkani katsorsaaviit pilersinneqarnerannut ingerlanneqarnerannullu aningaasartuutit Namminersorlutik Oqartussanit aningaasartuutigineqassasut. Tassunga aammattaaq ilanngullugit Allorfimmut suliatigut siunnersuineranut ataatsimiititaliap pilersinneqarneranut aningaasartuutit.

§ 24-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermut katsorsartinnivimmut aningaasartuutit Namminersorlutik Oqartussanit aningaasartuutigineqassasut. Tassani pineqarput innuttaasunik katsorsaanerit Allorfimmit katsorsartinnissamut innersuunneqarsimasunik. Akerlianik aalajangersakkami ilaatinneqanngillat katsorsartinnerit allat Allorfiup susasaqarfiisa avataani ingerlanneqartut.

Imm. 2-mut

Taamatuttaaqq angalanermut aamma ineqarnermut aningaasartuutit, inunnut nuna tamakkerlugu ulluunerani neqeroorutigineqartunut katsorsartinnissamut Allorfimmit innersuunneqarsimasunut, Namminersorlutik Oqartussanit aningaasartuutigineqassapput.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq katsorsaanerimik suliaqartut illoqarfinni najukkami Allorfimmik peqanngitsunut angalagaangata Namminersorlutik Oqartussanit tamatumunnga tunngasut aningaasartuutigineqassasut. Tassani pineqarput katsorsaaneq, angalaneq aamma ineqarneq. Aalajangersagaq atuuppoq katsorsaanerimut Allorfimmik isumaqatigiissuteqarneq naapertorlugu aallartinneqartumut.

§ 25-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq angalanermut aamma ineqarnermut aningaasartuutit, innuttaasunut nammineq kommunerisami najukkami katsorsaavimmut angalasariaqartunut aningaasartuutit, kommunimit akilerneqartassasut.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq katsorsartinnissaq sioqqullugu iliuuserineqartunut aningaasartuutaasinnaasut kommunit oqartussaasuinit imaluunniit peqqissutsimut oqartussa-

soqarfimmit aningaasartuutigineqassasut, apeqqutaatillugu pisariaqartitsinerup qanoq ittuunera.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq aningaasartuutit katsorsartereernermi pilersaarummut attuumassuteqartut kommunimit aningaasartuutigineqassasut. Katsorsartereernerup kingornatigut pilersaarut assigiinngitsorpassuarnik imaqarsinnaavoq aamma aningaasartuutit nalinginnaasut tassaasinnaapput kommunip nammineq aningaasartuutigisassareeriigalui. Katsorsartereernermut pilersaarut soorlu assersuutigalugu tassaappat innuttaasup siornatigut pingitsuisinnaajunnaartuusimasup peqqissaqqinneranik imaqarluni, aningaasartuutaasup ilaa taamaattoq kommunimut aningaasartuutaassaaq. Imminnut tapersersoqatigiinnik pilersitsisoqarnermut imaluunniit attaveqatigiinnissamut allanik periarfissanik aammattaaq tamakku katsorsartereernermut pilersaarutaasinnaapput, taamatullu neqerooruteqarneq innuttaasut allat aammattaaq atorsinnaassavaat.

§ 26-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Inatsisartut Inatsisaat manna 1. januar 2019-imi atuutilersoq.